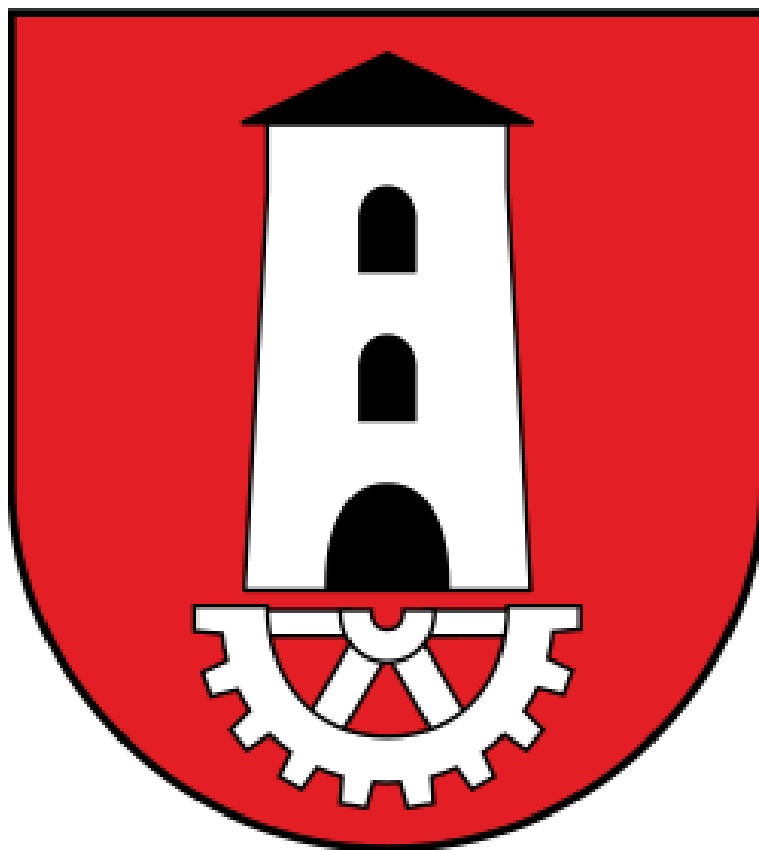

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA 2026-2030
DLA GMINY POREBA**

WSTĘP

Z ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy, zrealizowanej w 2019 roku dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż według Polaków przemoc domowa jest zjawiskiem stosunkowo częstym. W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy. (...)

Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to w jej przypadku jako zjawisko co najmniej częste postrzega ją 24% ankietowanych, a jako bardzo rzadkie lub w ogóle nie występujące 15%. Badanie pokazało, że ok. 85 % - 90 % Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy¹.

Określenie rzeczywistego rozmiaru zjawiska wciąż pozostaje kwestią niezwykle trudną do zrealizowania. Z uwagi na specyfikę tego społecznego problemu, wiele spośród czynów przemocowych pozostaje bowiem nie ujawnionych i znanych jedynie osobom, które w samotności doświadczają ich poważnych konsekwencji. Przyznanie się osoby doznającej przemocy do dramatów rozgrywających się w domu rodzinnym, mimo doświadczanego cierpienia, pozostaje niejednokrotnie ponad jej siły, co jednocześnie powoduje, iż osoba stosująca przemoc pozostaje bezkarna i utwierdza się w przekonaniu, że członkowie rodziny milcząc i nie reagując, dają przyzwolenie na powtarzanie agresywnych zachowań. Konsekwencją tego jest fakt, że zapobieganie temu negatywnemu zjawisku jest w wielu przypadkach niezwykle trudne. By przeciwdziałanie przemocy domowej było efektywne i skuteczne, konieczne jest prowadzenie kompleksowych działań przez poszczególne podmioty zaangażowane w proces przeciwdziałania przemocy, a jednocześnie niezbędne jest ich stałe koordynowanie za pomocą odpowiednich „narzędzi”, którymi można nazwać gminne, powiatowe i wojewódzkie programy przeciwdziałania przemocy domowej.

¹ Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Raport Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, Warszawa 2019

PODSTAWY I REGULACJE PRAWNE PROGRAMU

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwięzionych w przemoc domową. Program zakłada realizację kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę osób doznających przemocy domowej, jak również edukowanie osób stosujących przemoc domową, korygowanie ich postaw i zachowań. Przewiduje również edukację społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz działalność informacyjną na temat miejsc i form możliwej pomocy dla osób dotkniętych tym problemem lub będących świadkami przemocy domowej.

Program kierowany jest do osób zagrożonych przemocą domową, osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz społeczności lokalnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba realizowany będzie m.in. w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r,
- Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961).

Akty prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta",
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.

Ponadto Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej 2026-2030 jest spójny z:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030,
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030,

PRZEMOC DOMOWA - PODSTAWY TEORETYCZNE

W potocznym przekonaniu przemoc kojarzy się głównie z fizycznymi przejawami znęcania się, a więc takimi, które pozostawiają wyraźne ślady w postaci siniaków, złamań i innych uszkodzeń ciała. Tymczasem przemoc obejmuje całe spektrum zachowań w postaci krzywdzenia emocjonalnego, seksualnego, wykorzystywania finansowego, zaniedbania, ograniczania wolności, gróźb, zastraszania, utrudniania kontaktów z rodziną czy instytucjami pomocy itp., których celem jest zdominowanie i całkowite podporządkowanie sobie ofiary przez sprawcę. Przemoc rzadko jest tylko incydem, zazwyczaj mechanizmy przemocy oparte są na procesach budowanych w dłuższym okresie czasu (...). Doznawanie przemocy niesie za sobą szereg niekorzystnych skutków dla osoby krzywdzonej, całej rodziny czy społeczeństwa. Jest więc poważnym problemem społecznym, który domaga się wypracowania skutecznych metod zapobiegania i zwalczania tego zjawiska.²

W świetle przepisu art. 2 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków, finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

² Pod red. Witkowska Paleń. A, Przemoc w rodzinie. Pomoc, interwencja, wsparcie społeczne, Tychy 2016

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego,
 - wobec których stosowana jest przemoc domowa.³

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec wyżej wymienionych osób.

Przemoc charakteryzuje się tym, że:

- Jest intencjonalna - czyli jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- Siły są nierównomierne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. „Ofiara” jest słabsza a sprawca silniejszy.
- Narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- Powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony⁴.

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

⁴ Opracowanie na podstawie danych oficjalnej strony „Niebieska Linia”

Rodzaje przemocy:

- fizyczna - naruszenie nietykalności fizycznej,
- psychiczna - naruszenie godności osobistej,
- seksualna - naruszenie intymności,
- ekonomiczna - naruszenie własności,
- zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Wszystkie powyższe formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które ich doznają. Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia.

Należy pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Można mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie można stwierdzić, że są jej przyczyną.

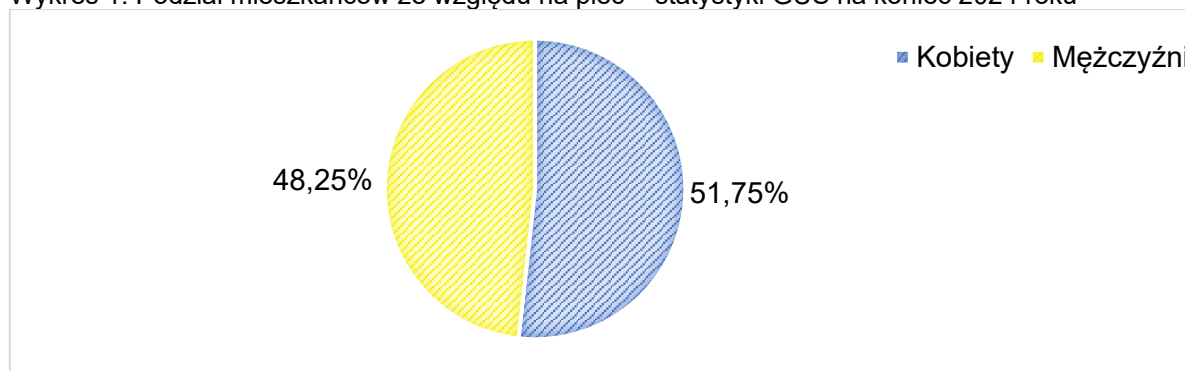
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY

Dane demograficzne

Poręba jest gminą miejską położoną w województwie śląskim, w zachodniej części powiatu zawierciańskiego. Gmina Poręba leży na granicy jury Krakowsko-Częstochowskiej. Od wschodu graniczy z gminą miejską Zawiercie, od południa z gminą miejsko-wiejską Łazy, od zachodu z gminą miejsko-wiejską Siewierz, natomiast od północy z gminą miejską Myszków.

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2024 r. Gmina Poręba liczyła 8 012 mieszkańców; z czego 51,75% stanowią kobiety (4 146), a 48,25% mężczyźni (3 866). Współczynnik feminizacji dla Gminy Poręba wynosił 107 (na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet).

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2024 roku

Gminę Poręba charakteryzuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2024 roku wyniósł -66. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -8,19 na 1000 mieszkańców. W 2024 roku urodziło się 36 dzieci, w tym 15 dziewczynek i 21 chłopców. W tym samym czasie odnotowano 102 zgony, co odpowiada 12,65 zgonom na 1 000 mieszkańców.

W 2024 roku zarejestrowano 64 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 91 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło dla Gminy Poręba -27. W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy oraz nie zarejestrowano żadnego wymeldowania za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące .2

Dane statystyczne na koniec roku 2024 wskazują, że 56,10% mieszkańców z terenu Gminy Poręba jest w wieku produkcyjnym, 15,20% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 28,70% w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2024, w Gminie Poręba pracowały 1 233 osoby w gospodarce narodowej, w tym: 542 kobiety oraz 691 mężczyzn. Zgodnie z danymi GUS, w 2024 roku w Gminie Poręba zarejestrowanych było 135 osób bezrobotnych, w tym: 75 kobiet oraz 60 mężczyzn.⁵

⁵ Bank Danych Lokalnych (GUS) - dane dla Gminy Poręba

Analiza danych instytucjonalnych

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĘBIE

Z danych przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie wynika, iż na przestrzeni lat 2023-2024 znacznie zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do roku 2022.

Tabela 1. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	Rok	Liczba
Rodziny korzystające ze świadczeń GOPS świadczeń	rok 2022	322 rodziny
	rok 2023	199 rodzin
	rok 2024	207 rodzin
Liczba osób w rodzinach	rok 2022	669 osób
	rok 2023	390 osób
	rok 2024	397 osób
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów wszelkich uzależnień	rok 2022	26 rodzin
	rok 2023	20 rodzin
	rok 2024	17 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Porębie

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej pozostaje na takim samym poziomie.

Tabela 2. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej

Rok	Liczba rodzin
rok 2022	2 rodziny
rok 2023	2 rodziny
rok 2024	2 rodziny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Porębie

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022 - wszczęcie 4 procedury NK przez MOPS,
- rok 2023 - wszczęcie 4 procedury NK przez MOPS,
- rok 2024 - wszczęcie 5 procedur NK przez MOPS.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424).
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Tabela 3. Procedura "Niebieskie Karty"

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”	Rok	Liczba
wpłynęło ogółem:	rok 2022	17
	rok 2023	14
	rok 2024	16 plus 4 gdp = 20
wpłynęło z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	rok 2022	4
	rok 2023	4
	rok 2024	5
wpłynęło z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	1
wpłynęło z Placówek Służby Zdrowia	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
wpłynęło z policji	rok 2022	13
	rok 2023	10
	rok 2024	10
wpłynęło z placówek oświatowych	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
wpłynęło z innego ośrodka pomocy społecznej	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Porębie

Analizując dane przekazane przez MOPS w Porębie można zauważyć, iż na przestrzeni lat 2023-2024 wzrosła liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024:

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

- rok 2022: 8 posiedzeń,
- rok 2023: 15 posiedzeń,
- rok 2024: 21 posiedzeń.

Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 16 grup,
- rok 2023: 14 grup,
- rok 2024: 20 grup.

Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 72 posiedzenia,
- rok 2023: 31 posiedzeń,
- rok 2024: 81 posiedzeń.

Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 17 rodzin,
- rok 2023: 13 rodzin,
- rok 2024: 20 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych (ogółem):

- rok 2022: 57 osób,
- rok 2023: 37 osób,
- rok 2024: 44 osoby.

Liczba kobiet objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 21 kobiet,
- rok 2023: 15 kobiet,
- rok 2024: 20 kobiet.

Liczba mężczyzn objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 20 mężczyzn,
- rok 2023: 11 mężczyzn,
- rok 2024: 19 mężczyzn.

Liczba dzieci objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 16 dzieci,
- rok 2023: 11 dzieci,
- rok 2024: 5 dzieci.

Na przestrzeni lat 202-20324 wzrosła liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Ponadto, w 2024 roku liczba zakończonych procedur była najwyższa na przestrzeni ostatnich badanych trzech lat.

Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024:**Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę:**

- rok 2022: 21 formularzy (17 procedur plus 4 karty A dokumentujące kolejne zdarzenie w ramach toczących się procedur),
- rok 2023: 16 formularzy (14 procedur plus 2 karty A dokumentujące kolejne zdarzenie w ramach toczących się procedur),
- rok 2024: 17 formularzy (16 procedur plus 1 karta A dokumentujące kolejne zdarzenie w ramach toczącej się procedury).

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C”:

- rok 2022: 21 formularz,
- rok 2023: 13 formularzy,
- rok 2024: 8 formularzy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-D”:

- rok 2022: 19 formularzy,
- rok 2023: 12 formularzy,
- rok 2024: 8 formularzy.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022: 19 rodzin,
- rok 2023: 18 rodzin,
- rok 2024: 24 rodziny.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku

- rok 2022: 17 rodzin,
- rok 2023: 13 rodzin,
- rok 2024: 16 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:

- rok 2022: 14 zakończonych procedur,
- rok 2023: 10 zakończonych procedur,
- rok 2024: 16 zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej:

- rok 2022: 10 zakończonych procedur,
- rok 2023: 6 zakończonych procedur,
- rok 2024: 12 zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań

- rok 2022: 3 zakończone procedury,
- rok 2023: 4 zakończone procedury,
- rok 2024: 4 zakończone procedury.

Liczba osób objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową:

- rok 2022: 0,
- rok 2023: 0,
- rok 2024: 0.

Liczba wniosków skierowanych do prokuratury:

- rok 2022: 0,
- rok 2023: 0,
- rok 2024: 1.

Liczba wniosków skierowanych do sądu dla nieletnich:

- rok 2022: 0,
- rok 2023: 0,
- rok 2024: 1.

Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą w rodzinie, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu.

- rok 2022: 11,
- rok 2023: 6,
- rok 2024: 5.

W 2024 roku odnotowano największą liczbę osób doznających przemocy domowej. Na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu.

Tabela 4. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową:

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową:	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	20	15	24
Kobiety	16	12	14
Mężczyźni	2	1	5
nieletni	2	2	5
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:	19	13	20
kobiety	5	3	6
mężczyźni	14	10	14
nieletni	0	0	0

liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	11	6	5
kobiety	2	0	0
mężczyźni	9	6	5
nieletni	0	0	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Porębie

Liczba rodzin, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej i które otrzymały pomoc zmierzającą do wyeliminowania niepożądanych zjawisk przemocowych:

Rok 2022: ogółem 17 rodzin

- Psychologiczną - 10 rodzin,
- Socjalną - 17 rodzin,
- Pedagogiczną - 8 rodzin,
- Medyczną - 2 rodziny.

Rok 2023: ogółem 13 rodzin

- Psychologiczną - 3 rodziny,
- Socjalną - 13 rodzin,
- Pedagogiczną - 5 rodzin.

Rok 2024: ogółem 20 rodzin

- Psychologiczną - 5 rodzin,
- Socjalną - 20 rodzin,
- Pedagogiczną - 8 rodzin,
- Medyczną - 3 rodziny.

Liczba rodzin, w których stwierdzono występowanie przemocy w rodzinie ze względu na doświadczaną formę przemocy zdefiniowaną w Kodeksie Karnym:

Tabela 5. Liczba rodzin, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej

Rodzaje przemocy	Liczba rodzin ogółem	
	Rok 2022	Rok 2023
Przemoc fizyczna (art. 217 k.k./art. 157 § 1 i 2 k.k.)	4 rodziny	9 rodzin
	9 rodzin	12 rodzin
	12 rodzin	12 rodzin
Przemoc psychiczna (art. 207 k.k./art. 190 k.k./art. 190a k.k./art. 191 k.k.)	13 rodzin	13 rodzin
	13 rodzin	13 rodzin
	15 rodzin	15 rodzin
Przemoc seksualna (art. 197 k.k./art. 200 k.k./art. 201 k.k./ art. 202 § 2 k.k.)	0	0
	0	0
	1 rodzina	1 rodzina
Przemoc ekonomiczna (art. 278 k.k./art. 288 k.k./art. 209 k.k.)	0	0
	0	0
	5 rodzin	5 rodzin
Zaniedbywanie (art. 210 k.k./art. 160 § 2 k.k.)	0	1 rodzina
	1 rodzina	1 rodzina
	1 rodzina	1 rodzina
Inne (art. 211 k.k./art. 193 k.k./art. 189 k.k.)	0	1
	1	1
	5 rodzin	5 rodzin

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, iż w roku 2022 liczba wniosków o leczenie odwykowe była największa.

Tabela 6. Działalność GKRPA

Działania GKRPA	Rok	Liczba
posiedzenia GKRPA (ogółem)	rok 2022	8
	rok 2023	9
	rok 2024	7
posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
przeprowadzone rozmowy motywujące	rok 2022	33
	rok 2023	52
	rok 2024	28
kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	2
wnioski o leczenie odwykowe	rok 2022	24
	rok 2023	18
	rok 2024	19
zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	rok 2022	3
	rok 2023	9
	rok 2024	5
wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	rok 2022	5
	rok 2023	5
	rok 2024	0
postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	rok 2022	12
	rok 2023	5
	rok 2024	5
szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	rok 2022	0
	rok 2023	2
	rok 2024	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA

Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej:

Od 8 stycznia 2024 roku w gminie Poręba funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej mający siedzibę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Porębie. Punkt prowadzi działalność skierowaną szczególnie do osób:

- uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- członków rodzin osób uzależnionych,
- pijących ryzykownie i szkodliwie,
- doświadczających przemocy domowej,
- świadków przemocy domowej.

Pomoc udzielana przez Punkt Konsultacyjny jest bezpłatna i nie wymaga skierowania. Wsparcie udzielane jest mieszkańcom gminy Poręba.

Według poniższych danych, zauważyć można, że na przestrzeni lat 2023-2024 znacznie wzrosła liczba udzielonych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Tabela 7. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Rok	Liczba
Liczba konsultacji	rok 2022	170 konsultacji
	rok 2023	120 konsultacji
	rok 2024	313 konsultacji
Liczba konsultacji dla rodzin z problemem alkoholowym	rok 2022	158 konsultacji
	rok 2023	111 konsultacji
	rok 2024	210 konsultacji

SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W PORĘBIE

Z przekazanych informacji przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie wynika, że funkcjonowanie rodzin z nerwicami oraz agresją na przełomie lat 2022-2024 zwiększyła się w znacznym stopniu. Trudno jest określić konkretną liczbę, ponieważ rozpoznania są złożone w dokumentacji medycznej. Ilość recept na lekarstwa przeciwdepresyjne ma również tendencje wzrostową. Zjawisko przemocy w rodzinie w Poradni bardzo rzadko jest rozpoznawane. Procedura „Niebieskie Karty„ - nie została wszczęta w latach 2022- 2024.

POSTERUNEK POLICJI W PORĘBIE

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu z powodu zakłócenia porządku publicznego.

Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu

Interwencje	Rok	Liczba interwencji
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	rok 2022	14
	rok 2023	21
	rok 2024	15
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	rok 2022	3
	rok 2023	2
	rok 2024	4
zakłócanie porządku publicznego	rok 2022	44
	rok 2023	54
	rok 2024	54
podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	rok 2022	0
	rok 2023	1
	rok 2024	0
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	rok 2022	3
	rok 2023	3
	rok 2024	2
przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	rok 2022	18
	rok 2023	39
	rok 2024	29

Najczęstszym przestępstwem na terenie Gminy Poręba w 2024 roku była kradzież mienia.

Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy

Przestępstwa na terenie gminy	Rok	Liczba przestępstw
kradzież z włamaniem	rok 2022	12
	rok 2023	6
	rok 2024	2
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	rok 2022	3
	rok 2023	2
	rok 2024	2
pobicie	rok 2022	0
	rok 2023	3
	rok 2024	0
uszkodzenie mienia	rok 2022	4
	rok 2023	1
	rok 2024	2
kradzież mienia	rok 2022	11
	rok 2023	10
	rok 2024	6
inne	rok 2022	52
	rok 2023	19
	rok 2024	58

Artykuł KK Kwalifikacja prawna liczba wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań:

rok 2022 :

- Znęcanie się nad rodziną - 3 / 3 / 3
- Groźba karalna - 3 / 3 / 3
- Uchylanie się od płacenia alimentów- 5 / 5 / 5

rok 2023 :

- Znęcanie się nad rodziną - 2 / 2 / 2
- Groźba karalna - 3 / 3 / 3
- Uchylanie się od płacenia alimentów- 17 / 17 / 17

rok 2024:

- Znęcanie się nad rodziną - 2 / 2 / 2
- Groźba karalna - 4 / 4 / 4
- Uchylanie się od płacenia alimentów- 5 / 5 / 5

Statystyki Policji wskazują, że osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, a mężczyźni są najczęściej osobami stosującymi przemoc. Na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba osób doznających przemocy domowej.

Tabela 10. Liczba interwencji związanych z przemocą domową

Liczba interwencji związanych z przemocą	2022 rok	2023 rok	2024 rok
liczba osób doznających przemocy domowej:	20	14	8
kobiety	16	12	8
mężczyźni	2	2	0
nieletni	2	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową:	19	14	8
kobiety	5	4	0
mężczyźni	14	10	8
nieletni	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	11	6	4
kobiety	2	0	0
mężczyźni	9	6	4
nieletni	0	0	0
liczba dzieci obecnych podczas interwencji	2	0	0

PROKURATURA REJONOWA W ZAWIERCIU

Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową:

- rok 2022 - 76 postępowań;
- rok 2023 - 100 postępowań;
- rok 2024 - 69 postępowań.

Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia:

- rok 2022 - 42 postępowania,
- rok 2023 - 39 postępowań;
- rok 2024 - 30 postępowań.

Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania:

- rok 2022 - 21 postępowań;
- rok 2023 - 22 postępowania
- rok 2024 - 21 postępowań.

Liczba osób poszkodowanych:

- rok 2022 - 198 osób;
- rok 2023 - 193 osoby;
- rok 2024 - 170 osób.

SĄD REJONOWY W ZAWIERCIU

Dane za rok 2024:

- Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi zostało poddane nadzorowi kuratora sądowego w przypadku 12 rodzin.
- Nadzór kuratora sądowego został przyznany 2 dzieciom, które nie ukończyły 18 roku życia.
- 32 rodziny zostały skierowane przez Sąd na mediacje rodzinne.

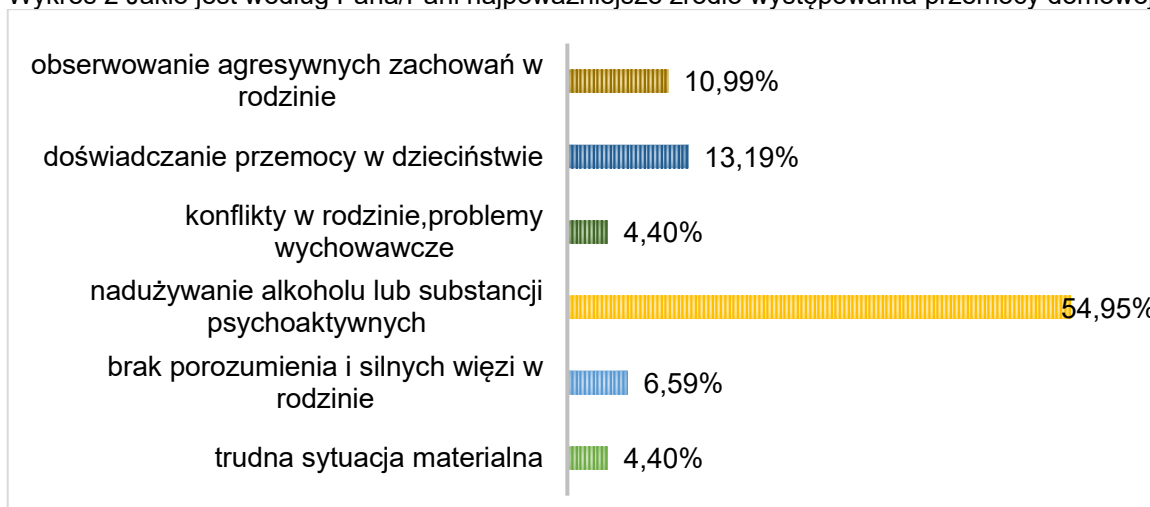
Diagnoza zjawiska przemocy domowej - wyniki badań ankietowych

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Gminy Poręba

Grupa badawcza: 91 osób

- Zdecydowana większość respondentów przemoc domową postrzega jako przemoc fizyczną, czyli bicie, szarpanie, popychanie (93,41%), oraz przemoc psychiczną, czyli wyzwiska, poniżanie czy krzyki (90,11%), a także nakłanianie do współżycia seksualnego (82,42%).
- W opinii zdecydowanej większości badanych (85,71%) nie ma żadnych sytuacji, które mogą dopuszczać bądź usprawiedliwiać stosowanie przemocy.
- Według 54,95% ankietowanych najpoważniejszym źródłem występowania przemocy domowej jest uzależnienie od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

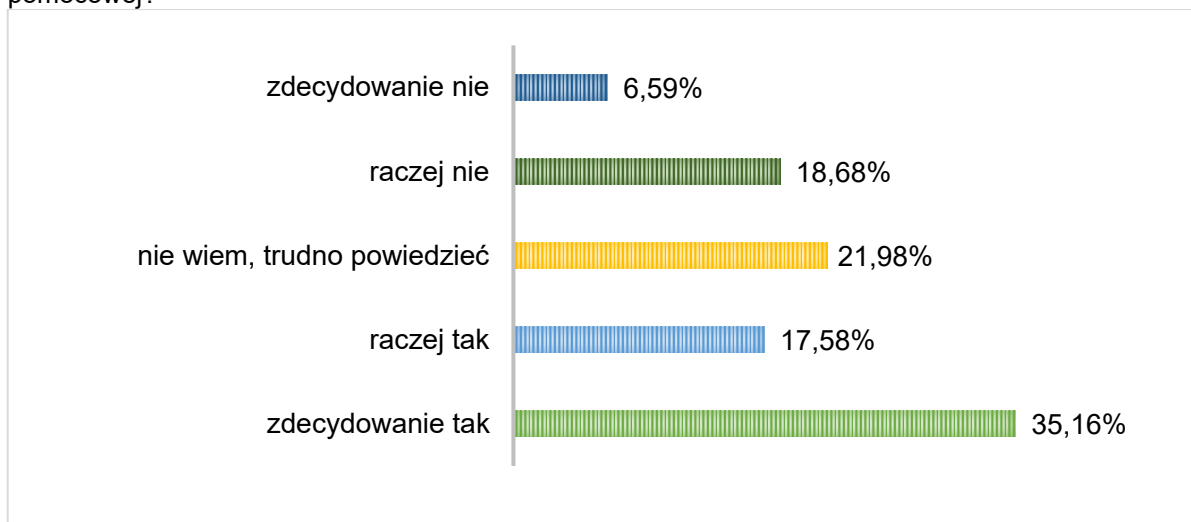
Wykres 2 Jakie jest według Pana/Pani najpoważniejsze źródło występowania przemocy domowej

- Zdecydowana większość ankietowanych nie popiera stosowania kar cielesnych wobec dzieci (tj. 83,52%). Niemniej jednak 9,89% ankietowanych uważa je za dopuszczalne, w szczególności kiedy inne metody wychowawcze zawodzą, a 3,30% twierdzi, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Ponadto 31,87% dopuszcza danie tzw. „klapsa” dziecku, które doprowadziło do niebezpiecznej dla siebie sytuacji.
- W opinii respondentów osobą doznającą przemocy jest najczęściej kobieta oraz dziecko, a osobą stosującą przemoc jest najczęściej mężczyzna.

- 41,76% badanych mieszkańców przyznało, że doświadczyło przemocy. Najczęściej osobami, które stosowały przemoc byli rodzice oraz współmałżonek.
- 42,86% badanych zadeklarowało, że osobiście doświadczyło przemocy psychicznej (wrzaski, poniżanie) ze strony członka rodziny.
- 29,67% przyznało, że doświadczyło przemocy fizycznej ze strony członka rodziny.
- 28,57% zadeklarowało, że doświadczyło osobiście ograniczania kontaktów ze znajomymi ze strony członka rodziny.
- 17,58% przyznało, iż doświadczyło zaniedbania i braku opieki ze strony członka rodzin.
- 15,38% ankietowanych doświadczyło odbierania pieniędzy oraz uniemożliwianie podjęcia pracy.
- 10,99% ankietowanych doświadczyło przemocy poprzez nakłanianie do współżycia seksualnego.
- Łącznie 25,27% ankietowanych w przypadku doświadczania przemocy domowej nie zgłosiłoby tego faktu do instytucji pomocowych.

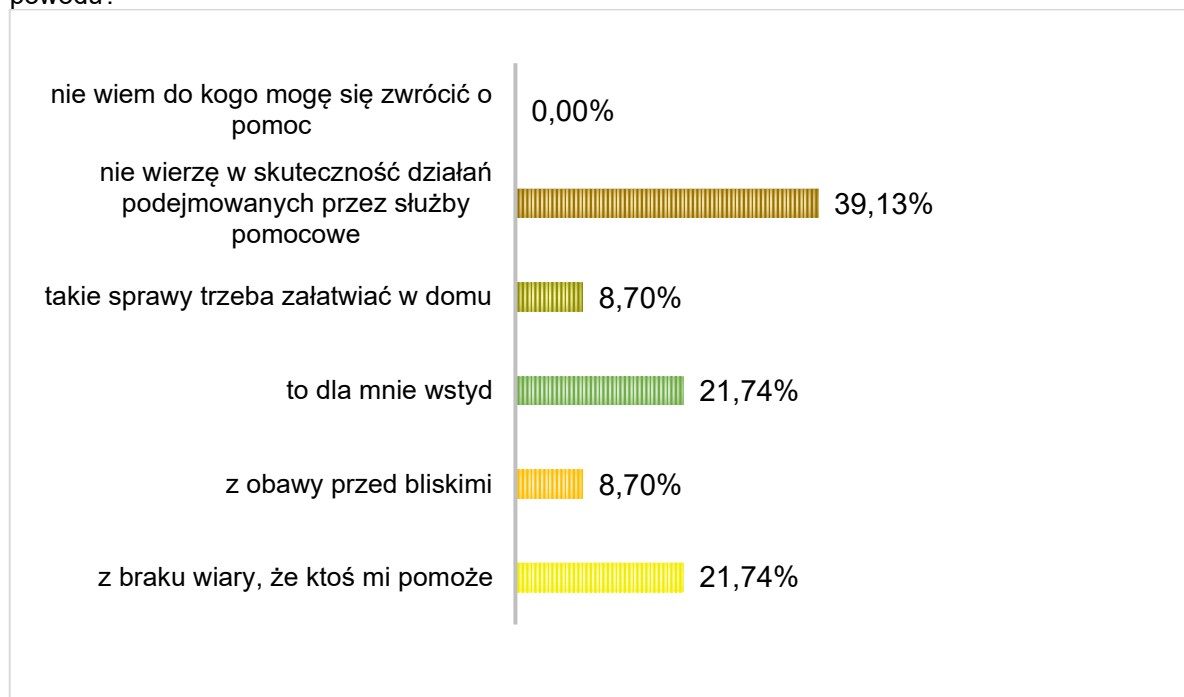
Wykres 3. Czy w przypadku zachowań przemocowych zgłosiłby/aby Pan/Pani ten fakt instytucji pomocowej?

- Osoby, które uprzednio zadeklarowały, że nie zgłosiłyby zaistniałego faktu przemocy domowej zostały zapytane o powód podjęcia takiej decyzji. I tak, 39,13% badanych nie zrobiłoby tego ze względu na brak wiary w skuteczność działań podejmowanych przez służby pomocowe. Kolejne 21,74% badanych uważa, że to wstyd i taka sama liczba ankietowanych nie wierzy, że ktoś by im

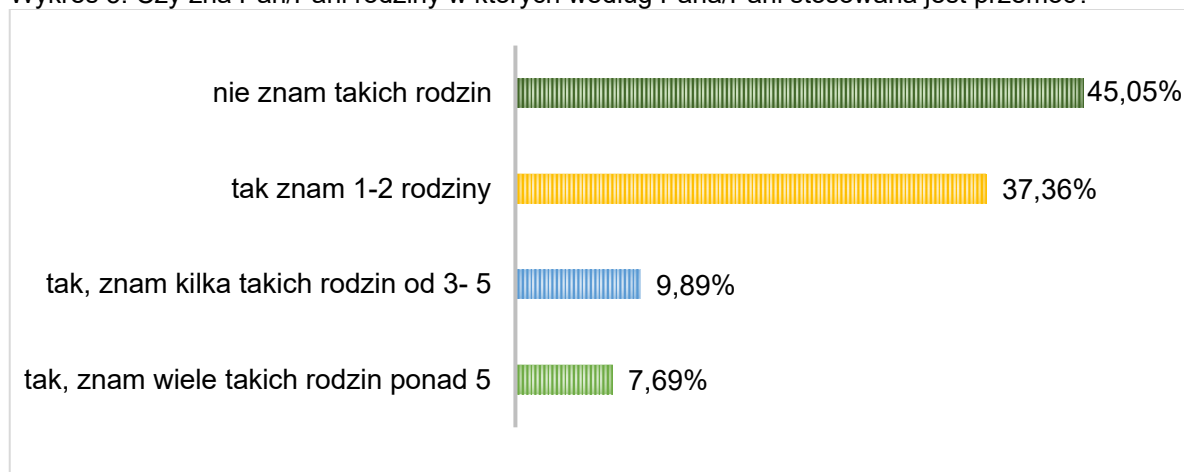
pomógł. Następnie 8,70% uważa, że takie sprawy należy załatwiać w domu i taka sama liczba badanych nie zgłosiłaby faktu przemocy domowej z powodu obawy przed bliskimi.

Wykres 4. Jeżeli będąc ofiarą przemocy domowej nie zgłosiłby Pan/Pani tego faktu, to z jakiego powodu?

- Łącznie 54,95% respondentów zna rodziny, w których stosowana jest przemoc domowa.

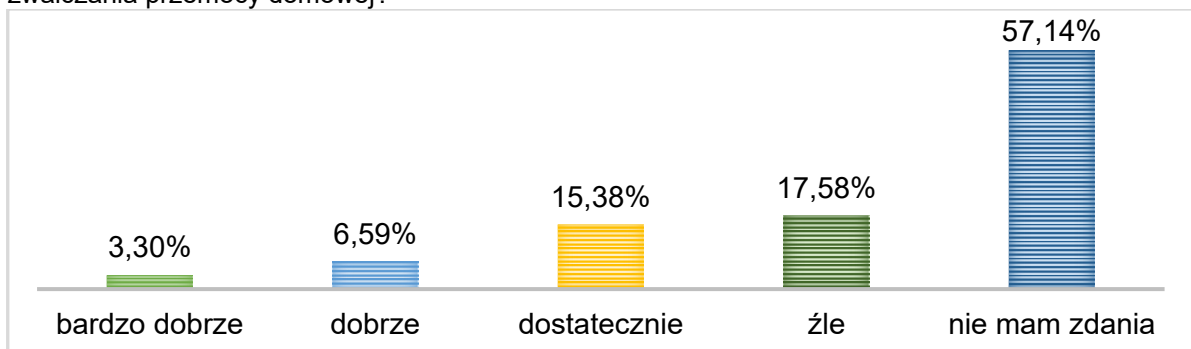
Wykres 5. Czy zna Pan/Pani rodziny w których według Pana/Pani stosowana jest przemoc?

- Instytucje na terenie gminy, które pomagają w sytuacji zaistnienia przemocy domowej badani mieszkańcy wymieniali najczęściej MOPS oraz Policję.

- 23,08% respondentów uważa, iż osoby doznające przemocy domowej na terenie gminy mogą liczyć na pomoc lokalnych instytucji i taka sama liczba ankietowanych miała odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 53,85% nie wiedziało jak ustosunkować się do tej kwestii.
- 23,08% ankietowanych mieszkańców jest zdania, iż na terenie Gminy Poręba sytuacji związanych z przemocą domową jest coraz więcej, a 1,10% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 75,83% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 17,58% ankietowanych oceniło na poziomie niedostatecznym skuteczność działań podejmowanych na terenie Gminy Poręba na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, 15,38% na poziomie dostatecznym, 6,59% uznało, iż są one dobre, a 3,30% bardzo dobre. Pozostałe 57,14% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 6. Jak Pan/Pani ocenia skuteczność działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz zwalczania przemocy domowej?

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród rodziców uczniów szkół z terenu Gminy Poręba

Grupa badawcza: 90 osób

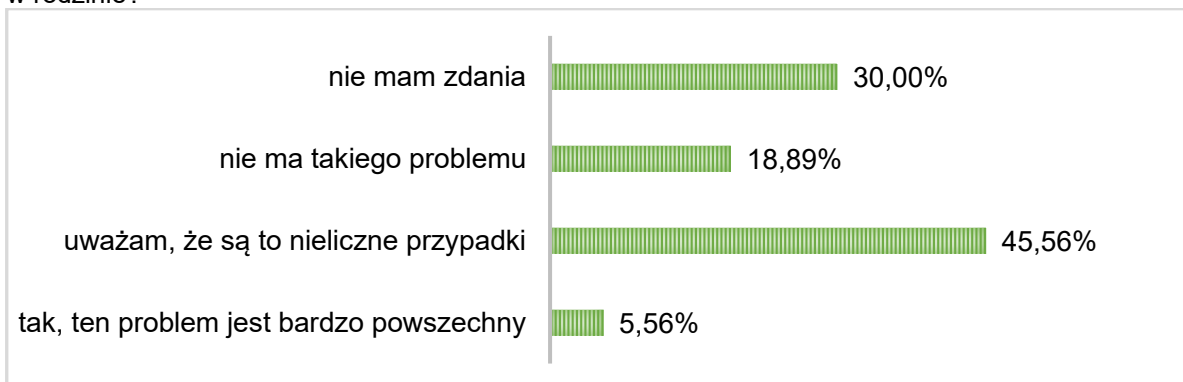
- 78,89% badanych uważa, iż ma bardzo dobry kontakt ze swoim dzieckiem/dziećmi.
- 60,00% określiło swoją postawę wobec dziecka/dzieci jako prawidłową (akceptująca, współdziałająca, uznająca prawa dziecka), natomiast 18,97% uznało, iż jest ona nadopiekuńcza. Kolejno, 21,11% badanych rodziców przyznało, iż są nadopiekuńczy, a 12,22% stwierdziło, że rozpieszcza swoje dzieci. Pozostałe 6,67% ankietowanych rodziców uważa, że jest nadmiernie wymagający.
- 52,22% respondentów przyznało, iż w przypadku złego zachowania dziecka rozmawia lub perswaduje, natomiast 25,56% upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Z kolei, 18,89% rodziców ustala zakaz na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Pozostałe 3,33% rodziców potwierdziło, iż reaguje w inny sposób.

Wykres 7. Jak reaguje Pan/Pani na złe zachowanie dziecka?

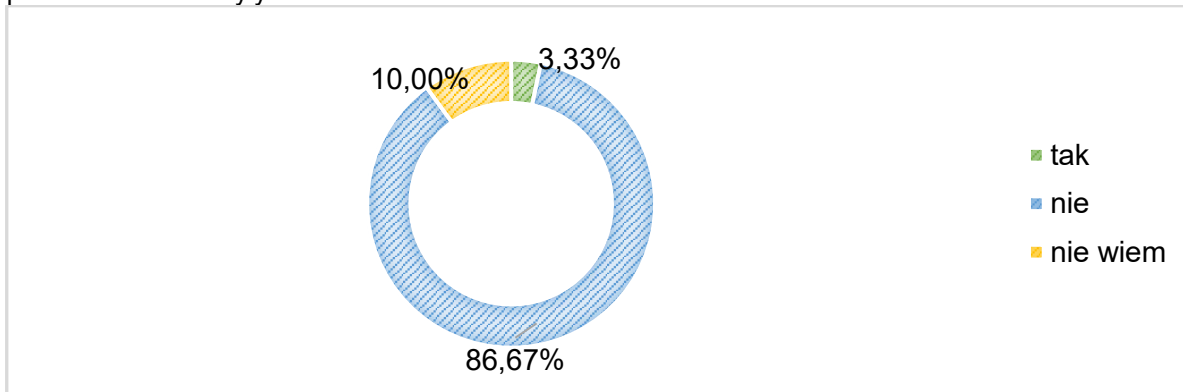
- 45,56% badanych rodziców jest zdania, iż problem przemocy wobec dzieci występuje na terenie Gminy Poręba, jednak są to nieliczne przypadki. Kolejno, 18,89% przyznało, że nie ma takiego problemu, a 5,56% twierdzi, iż ten problem jest bardzo powszechny. Pozostałe 30,00% ankietowanych nie miało zdania w tym temacie.

Wykres 8. Czy w Pana/Pani opinii na terenie gminy występuje problem przemocy wobec dzieci w rodzinie?

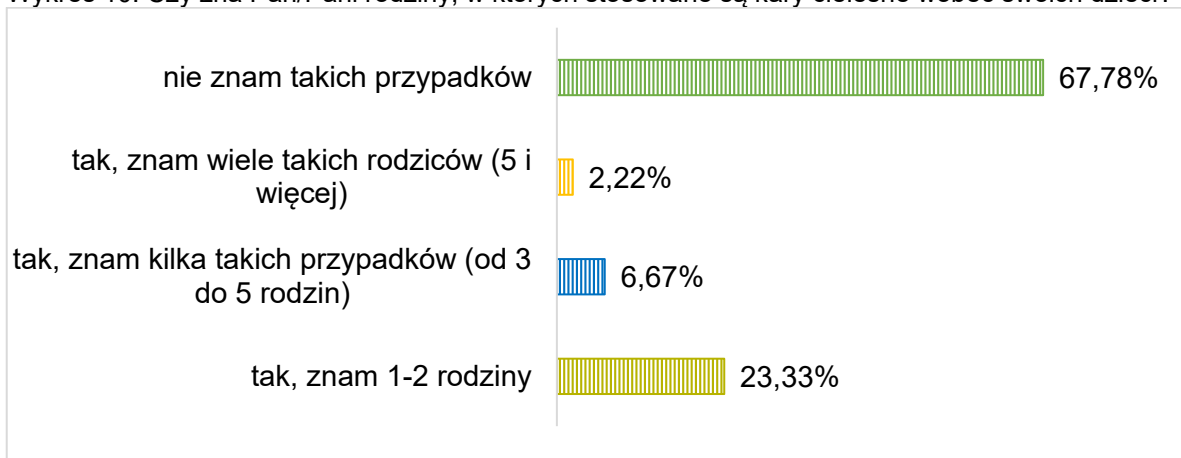
- Według 94,44% badanych dziecko nie powinno się bać rodziców, a 2,22% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 3,33% nie wyraziło opinii w tym temacie.
- 66,67% badanych jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 14,44% jest przeciw. Pozostałe 18,89% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.
- 3,33% respondentów jest zdania, iż rodzice mają prawo stosować kary cielesne, w sytuacji kiedy dziecko na to zasłużyło.

Wykres 9. Czy rodzice mają prawo stosować kary cielesne wobec swoich dzieci, jeśli w ich przekonaniu zasłużyły sobie na to?

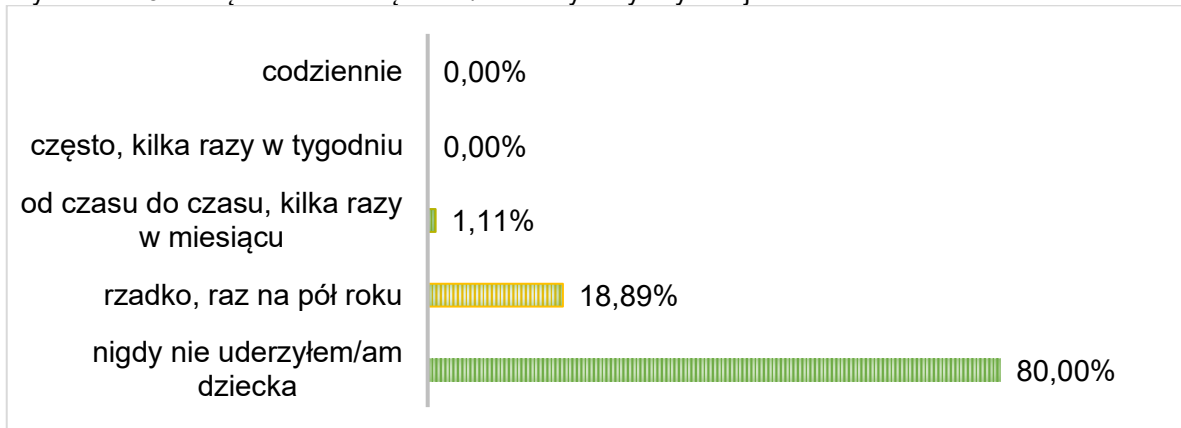
- Łącznie 32,22% respondentów zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.

Wykres 10. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec swoich dzieci?

- 24,44% przyznało, iż usprawiedliwionym działaniem wobec dziecka/dzieci jest krzyk, a 23,33% dopuszcza ograniczanie kontaktów dzieci z rówieśnikami.
- 12,22% respondentów uważa, iż można odbierać dzieciom pieniądze, 8,89% uważa, że można uszczypnąć, ścisnąć rękę lub inną część ciała, a 7,78% twierdzi, że można dziecko szarpać i potrząsać.
- 97,78% badanych rodziców przyznało, iż stosowanie przemocy domowej wobec dziecka może mieć wpływ na jego zachowanie w dorosłym życiu.
- 23,33% badanych wyraziło zdanie, iż klaps dany dziecku w sytuacji, gdy dziecko doprowadziło do sytuacji dla niego niebezpiecznej jest uzasadniony.
- 18,89% używa siły fizycznej wobec swoich dzieci raz na pół roku, a 1,11% od czasu do czasu, kilka razy w miesiącu.

Wykres 11. Jak często zdarza się Panu/Pani użyć siły fizycznej wobec dziecka?

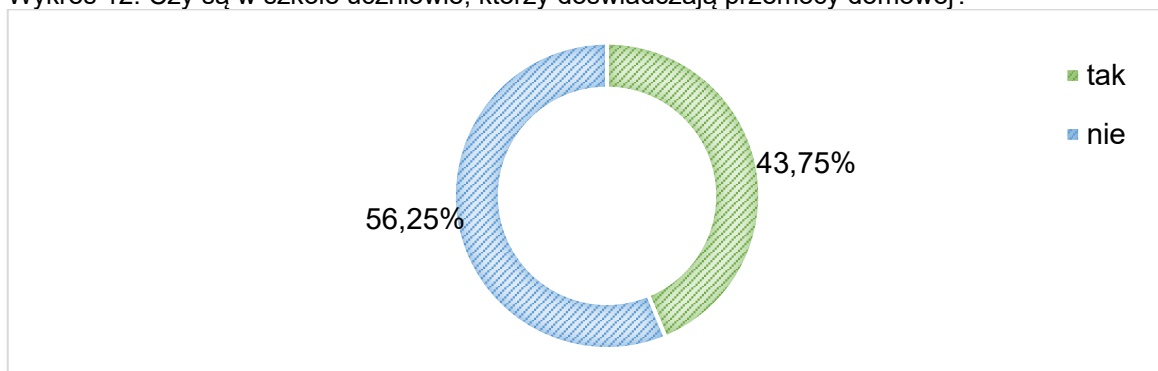
- 94,44% respondentów, którzy użyli siły fizycznej wobec dziecka/dzieci żałowało swojej decyzji.
- 6,67% badanych rodziców przyznało, iż używa siły fizycznej wobec dziecka w momencie braku zmiany zachowania dziecka po kilkukrotnym upominaniu.
- 25,56% respondentów stanęło w obronie swojego dziecka, gdyby ktoś z członków gospodarstwa domowego go uderzył, natomiast 74,44% badanych rodziców przyznało, iż do tej pory nikt z członków gospodarstwa domowego nie uderzył ich dziecka/dzieci.
- 56,67% respondentów przyznało, iż w ich domach nikt nie wymierza kar dzieciom, natomiast 26,67% przyznało, iż samemu wymierza kary swoim dzieciom, a 16,66% wskazało na męża/żonę.
- 42,22% badanych rodziców przyznało, że w ich rodzinie ma miejsce agresja słowna (podnoszenie głosu, krzyczenie) wobec dzieci.
- 33,33% stwierdziło, iż w ich rodzinie stosuje się nadopiekuńczość (wyręczanie dziecka we wszystkim) wobec dzieci.
- 4,44% przyznało, iż w ich rodzinie ma miejsce wywoływanie poczucia winy u dziecka/dzieci za stan emocjonalny i zdrowotny rodzica oraz poniżanie, ośmieszanie (porównywanie dziecka do innych osób, rzeczy).
- 3,33% rodziców potwierdziło, że w ich rodzinie ma miejsce zastraszanie i szantażowanie.
- 2,22% badanych przyznało, że w ich rodzinie ma miejsce szarpanie, popychanie, bicie, a 1,11% przyznało, że ma miejsce zaniedbywanie żywieniowe.
- 7,78% badanych rodziców wyraziło chęć pozyskania wiedzy nt. bezprzemocowego wychowania dzieci, natomiast 24,44% stwierdziło, iż ma nad tym kontrolę. Pozostałe 67,78% przyznało, iż nie stosuje przemocy wobec dzieci.
- 68,54% respondentów nie posiada wiedzy nt. instytucji pomocowych na terenie gminy, które wspierają osoby doznające przemocy domowej.
- 80,00% badanych wie na czym polega procedura "Niebieskie Karty", natomiast 20,00% przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród nauczycieli szkół z terenu Gminy Poręba

Grupa badawcza: 32 osoby

- 96,88% badanych nauczycieli potwierdziło, iż na godzinie wychowawczej prowadzone są rozmowy z uczniami na temat tego, jak ważne jest mówienie o tym, gdy ktoś wyrządza nam krzywdę/robi coś złego
- 68,75% ankietowanych nauczycieli przyznało, iż uczniowie nie chcą rozmawiać z gronem pedagogicznym na temat przemocy domowej.
- 43,75% respondentów przyznało, iż w szkołach są uczniowie, którzy mogą doświadczać problemu przemocy domowej.

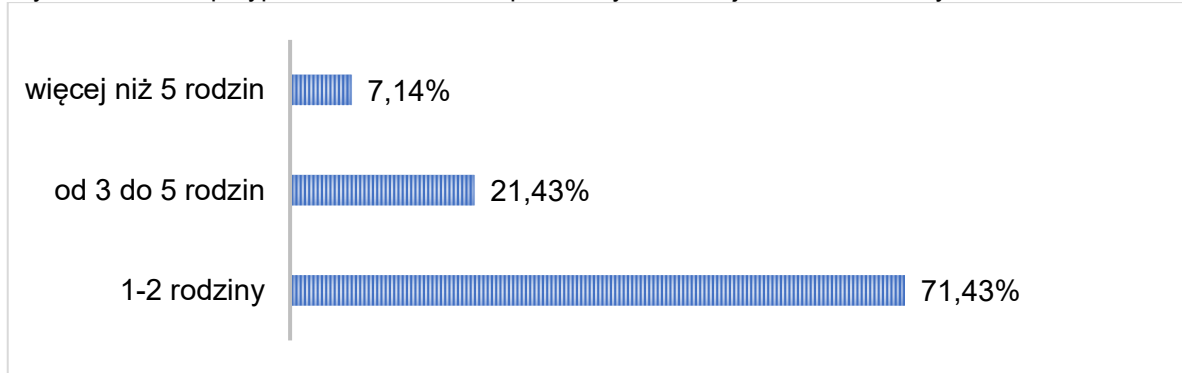
Wykres 12. Czy są w szkole uczniowie, którzy doświadczają przemocy domowej?

- Nauczyciele, którzy potwierdzili, że w ich szkole są uczniowie dotknięci przemocą domową, zostali zapytani o to skąd dowiedzieli się, że taki problem w rodzinie ucznia występuje. I tak, 42,86% potwierdziło, iż wynikało to z samodzielnej obserwacji ucznia i po przeprowadzeniu z nim dyskretnej rozmowy, a 21,43% ankietowanych dowiedziało się od innych nauczycieli. Następnie, 21,43% ankietowanych przyznało, że sam uczeń opowiedział o tym problemie, a 7,14% dowiedziało się od Dyrektora szkoły. Pozostałe 11,11% badanych nauczycieli samodzielnie wywnioskowało podczas rozmowy z rodzicem.

- 71,43% badanych, którzy potwierdzili, że w ich szkole są uczniowie dotknięci przemocą domową słyszało o 1-2 przypadkach stosowania przemocy domowej wobec ucznia, 21,43% o 3-5 takich przypadkach, a 7,14% ponad 5 takich przypadkach.

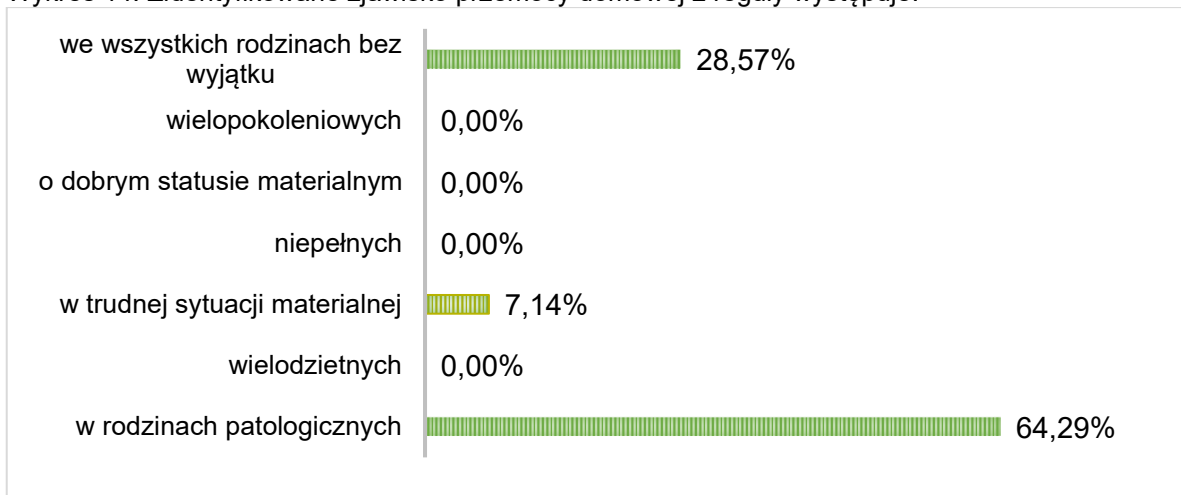
Wykres 13. O ilu przypadkach stosowania przemocy domowej wobec ucznia słyszał Pan/Pani?

- 64,29% nauczycieli uznało, iż czynnikiem do rozpoznania, czy uczeń doświadcza przemocy domowej są widoczne ślady zaniedbania (brak zapewnionego pożywienia do szkoły, brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru, co do pory roku itp.).
- 35,71% ankietowanych nauczycieli stwierdziło, iż czynnikiem czy uczeń doświadcza przemocy domowej jest częste opuszczanie zajęć lekcyjnych (m.in. bez uzasadnionych powodów), natomiast 14,29% ankietowanych za taki czynnik uznaje uzewnętrznianie obawy przed powrotem do domu/opóźnianie powrotu do domu po zajęciach lekcyjnych.

- 64,29% respondentów przyznało, iż zjawisko przemocy domowej dotyczy rodzin patologicznych, a według 28,57% zjawisko to może występować we wszystkich rodzinach bez wyjątku. Pozostałe 7,14% ankietowanych stwierdziło, iż dotyczy to rodzin w trudnej sytuacji materialnej.

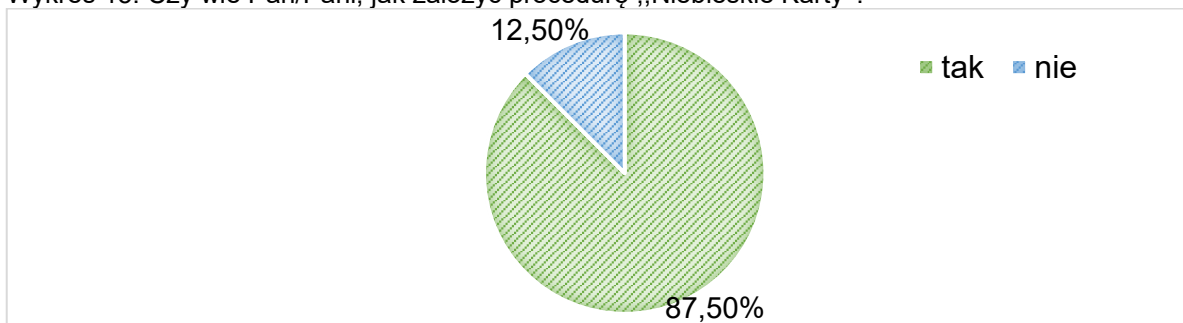
Wykres 14. Zidentyfikowane zjawisko przemocy domowej z reguły występuje:

- 40,63% ankietowanych twierdzi, iż nauczyciele powinni zgłaszać przypadki przemocy domowej, jeśli są ku temu powody, 34,38% stwierdziło, że powinni takie sytuacje zgłaszać uczniowie, a według 15,63% rodzice.
- 40,63% respondentów potwierdziło, iż w przypadku stwierdzenia/podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia szkoła zawiadomiła sąd rodzinny/policję bez wcześniejszego poinformowania o tym fakcie rodziców, a 15,63% zaprzeczyło.
- 90,63% badanych zna instytucje przeciwdziałające przemocy domowej.
- 78,13% nauczycieli potwierdziło, iż szkoła współpracuje z innymi specjalistami/instytucjami w sprawie przeciwdziałania przemocy domowej wobec dziecka. Wśród instytucji wymienione zostały: MOPS, Policja, Sąd Rodzinny, pedagog, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz fundacje.
- 90,63%% respondentów zna przepisy dot. obowiązku reagowania przedstawiciela oświaty na przemoc domową wobec ucznia.
- Wszyscy badani nauczyciele potwierdzili, iż w szkole opracowana jest procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy domowej.

- 87,50% ankietowanych wie jak założyć procedurę „Niebieskie Karty”.

Wykres 15. Czy wie Pan/Pani, jak założyć procedurę „Niebieskie Karty”?

- 3,13% nauczycieli potwierdziło, iż uruchomiło procedurę „Niebieskie Karty”.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Poręba

Grupa badawcza: 170 uczniów, w tym 68 uczniów klas piątych i szóstych oraz 102 uczniów klas siódmych i ósmych.

- Większość ankietowanych, niezależnie od grupy wiekowej ma bardzo dobre lub dobre relacje ze swoimi rodzicami i chętnie dzieli się z nimi swoimi problemami.
- 4,41% badanych uczniów klas piątych i szóstych oraz 2,94% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że nie czuje się bezpiecznie w swoim domu.
- 80,88% uczniów klas piątych i szóstych oraz 67,65% uczniów klas siódmych i ósmych jest zdania, że rodzice nie mają prawa uderzyć dziecka. Z kolei, 8,82% uczniów klas piątych i szóstych oraz 11,76% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, iż rodzice mogą to zrobić, jeśli są ku temu powody (np. dziecko było niegrzeczne).
- 35,29% uczniów młodszych oraz 23,53% uczniów starszych nie wie czym jest przemoc domowa.
- Według 41,18% uczniów klas piątych i szóstych główną przyczyną powstawania przemocy są konflikty wśród uczniów w szkole, 16,18% twierdzi, iż przyczyną są konflikty w domu, 8,82% uważa, że powodem jest zła atmosfera w szkole, a według 7,35% przyczyną jest przemoc w mediach i filmach. Według 41,18% uczniów klas siódmych i ósmych są to konflikty wśród uczniów w szkole, 11,76% twierdzi, że przyczyną są konflikty w domu, a według 8,82% zła atmosfera w szkole.
- 61,76% uczniów młodszych oraz 56,86% uczniów starszych przyznało, iż „klaps” jest przemocą fizyczną.
- Uczniowie najczęściej przyznawali, iż nigdy nie doświadczyli przemocy fizycznej ze strony rodziców. Taką odpowiedź wskazało 86,76% młodszych uczniów oraz 75,49% starszych uczniów. Wśród uczniów, którzy przyznali, że rodzice stosowali wobec nich kary cielesne przeważały odpowiedzi wskazujące na bardzo rzadkie lub stosowali w przeszłości, ale już tego nie robią.
- 26,47% uczniów klas piątych i szóstych oraz 42,16% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, iż znają osoby, które były w ciężkiej sytuacji i doświadczyły lub doświadczają przemocy, jednak nikt nie udzielił jej pomocy.

- Uczniowie klas piątych i szóstych najczęściej wskazywali, że to rodzeństwo lub ojciec najczęściej stosują przemoc wobec dziecka, natomiast uczniowie klas siódmych i ósmych wskazywali najczęściej ojca i obojga rodziców.
- 69,12% uczniów klas piątych i szóstych oraz 51,96% uczniów klas siódmych i ósmych w momencie kiedy są świadkiem agresywnego zachowania informują osobę, która może im pomóc. Uczniowie najczęściej wymieniali wśród takich grono pedagogiczne, rodziców lub osobę dorosłą. Ponadto, 16,18% uczniów klas piątych i szóstych i 27,45% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, iż nie reaguje w takich sytuacjach.
- W opinii 91,18% uczniów klas piątych i szóstych i 92,16% uczniów klas siódmych i ósmych bicie można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 70,59% uczniów klas piątych i szóstych i 71,57% uczniów klas siódmych i ósmych opluwanie można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 77,94% uczniów klas piątych i szóstych i 65,69% uczniów klas siódmych i ósmych przezwiska można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 67,65% uczniów klas piątych i szóstych i 52,94% uczniów klas siódmych i ósmych mówienie kłamstw o innych można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 66,18% uczniów klas piątych i szóstych i 57,84% uczniów klas siódmych i ósmych zabieranie jedzenia można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 82,35% uczniów klas piątych i szóstych i 76,47% uczniów klas siódmych i ósmych kradzież można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 82,35% uczniów klas piątych i szóstych i 83,33% uczniów klas siódmych i ósmych niszczenie cudzych rzeczy można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 79,41% uczniów klas piątych i szóstych i 82,35% uczniów klas siódmych i ósmych zmuszanie do robienia rzeczy wbrew kogoś woli można nazwać przemocą wobec innych.
- W opinii 86,76% uczniów klas piątych i szóstych i 86,27% uczniów klas siódmych i ósmych zastraszanie, grożenie można nazwać przemocą wobec innych.
- 89,71% uczniów klas piątych i szóstych i 84,31% uczniów klas siódmych i ósmych twierdzi, iż nikt nie ma prawa znęcać się i poniżać innych.
- 63,24% uczniów klas piątych i szóstych i 59,80% uczniów klas siódmych i ósmych jest zdania, iż przemocy nie wolno ukrywać, takie sytuacje trzeba zgłaszać i prosić o pomoc. Jednak 8,82% uczniów klas piątych i szóstych

i 11,76% uczniów klas siódmych i ósmych uważa, iż przemoc domowa to wstyd i nie powinno się o tym mówić obcym.

- 4,41% uczniów młodszych i 12,75% uczniów starszych stwierdziło, iż sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą.
- 17,65% uczniów klas piątych i szóstych i 33,33% uczniów klas siódmych i ósmych uważa, że są sytuacje w których można stosować przemoc w domu (np. gdy brat i siostra nas denerwuje, gdy jest to w samoobronie i dla zabawy).
- 70,59% uczniów klas piątych i szóstych oraz 55,88% uczniów klas siódmych i ósmych nie posiada wiedzy na temat instytucji pomocowych zajmujących się osobami dotkniętymi problemem przemocy.
- 27,94% uczniów młodszych i 38,24% uczniów starszych doświadczyło obrażania, wyzwisk i przekleństw przez członka swojej rodziny.
- 19,12% uczniów młodszych i 15,69% uczniów starszych doświadczyło zakazu kontaktów z rówieśnikami oraz innymi członkami rodziny.
- 22,06% uczniów młodszych i 25,49% uczniów starszych doświadczyło ośmieszania i zawstydzania w obecności innych przez członków swojej rodziny.
- 16,18% uczniów klas piątych i szóstych i 27,45% uczniów klas siódmych i ósmych doświadczyło bólu fizycznego, szarpania i popychania przez członków swojej rodziny.
- 14,71% uczniów młodszych i 21,57% uczniów starszych przyznało, iż została zniszczona ich własność przez członka rodziny, a 7,35% uczniów młodszych i 15,69% uczniów starszych przyznało, iż byli zmuszeni do pracy ponad ich siły.
- 20,59% uczniów klas piątych i szóstych i 23,53% uczniów klas siódmych i ósmych ma poczucie braku docenienia i stawiania bardzo wysokich wymagań.
- Na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomiliby, jeśli doznawaliby przemocy domowej uczniowie klas piątych i szóstych wskazali głównie na rodziców, policję oraz pedagoga szkolnego, natomiast uczniowie klas siódmych i ósmych wskazali na rodziców oraz innego członka rodziny.
- 58,82% uczniów klas piątych i szóstych i 43,14% uczniów klas siódmych i ósmych nie wie co to jest „Niebieska Linia”.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie

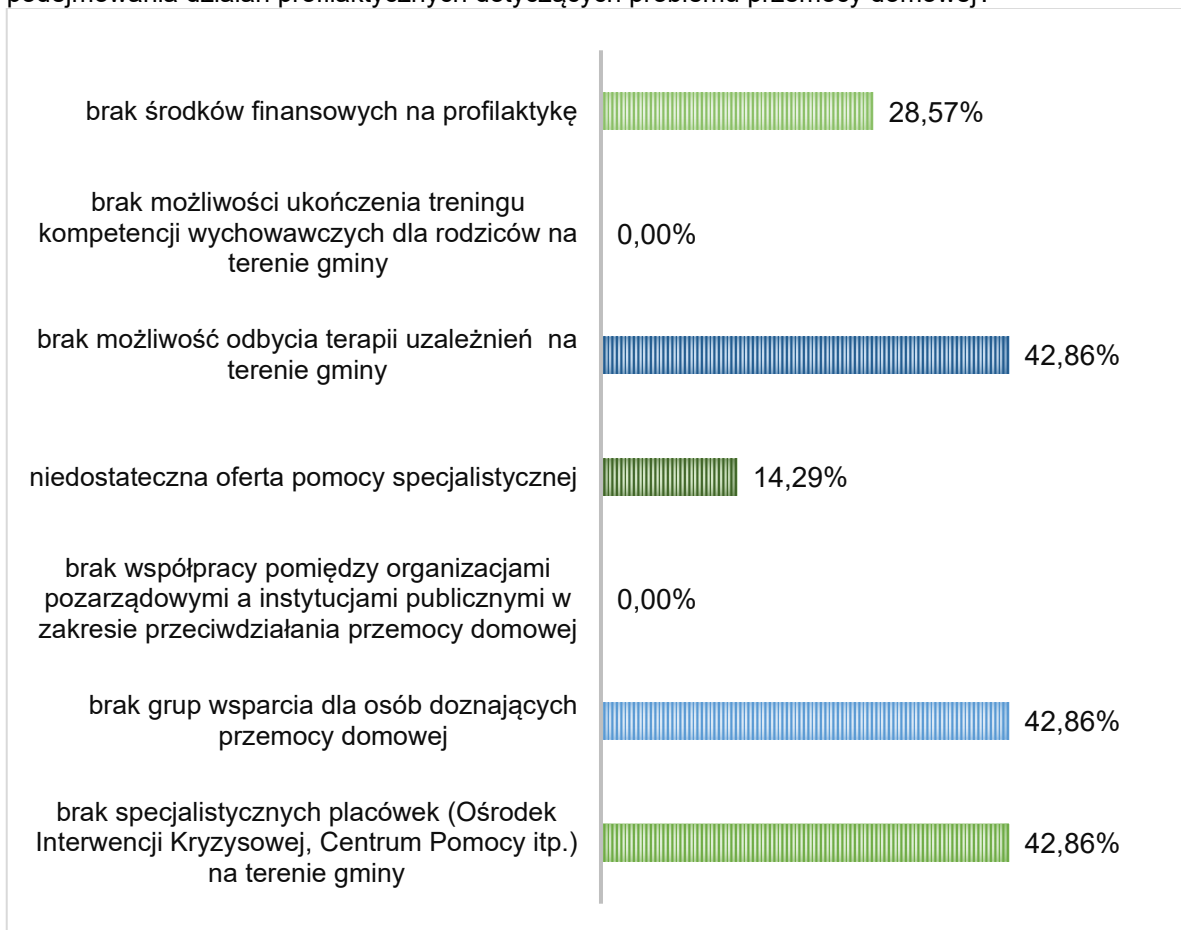
Grupa badawcza: 7 osób

- Wśród czynników ułatwiających pracę MOPS na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej pracownicy MOPS wskazali przede wszystkim na prowadzenie punktu konsultacyjnego oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dotyczącego przemocy domowej. Kolejno pracownicy MOPS wskazali na prowadzenie grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc domową, znajomość przez osoby doświadczające przemocy domowej miejsc i osób, w których mogą uzyskać pomoc oraz wysoką świadomość mieszkańców gminy dotycząca przemocy domowej.
- Pracownicy MOPS najczęściej jako zasoby podnoszące skuteczność pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej wymieniali przede wszystkim stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. Kolejno, ankietowani wymieniali znajomość osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej z poszczególnych instytucji w gminie oraz wysokie kwalifikacje i kompetencje pracowników świadczących pomoc dla osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz zawiązanie koalicji ds. przeciwdziałania przemocy.
- Według pracowników MOPS najczęściej w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej podejmowana jest współpraca z Policją i dzielnicowymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, placówkami służby zdrowia oraz Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy i placówkami oświatowymi.
- Wśród czynników środowiskowych najbardziej wpływających na brak skuteczności działań na rzecz ograniczania przemocy domowej pracownicy MOPS wskazali na niski poziom wiedzy społeczeństwa na temat przemocy domowej (np. o przemocy można mówić wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele).

Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na stereotypy (np. problem przemocy występuje w rodzinach patologicznych) oraz brak reakcji środowiska lokalnego na akty przemocy domowej (nie należy wtrącać się w prywatne sprawy rodziny).

- Wśród najistotniejszych ograniczeń w zakresie podejmowania działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy domowej pracownicy MOPS wskazywali najczęściej na brak specjalistycznych placówek (Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Pomocy itp.), brak możliwości odbycia terapii uzależnień na terenie gminy oraz brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Kolejno ankietowani wskazali na brak środków finansowych na profilaktykę oraz niedostateczną ofertę pomocy specjalistycznej.

Wykres 16. Jakie dostrzega Pan/Pani na terenie gminy najistotniejsze ograniczenia w zakresie podejmowania działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy domowej?

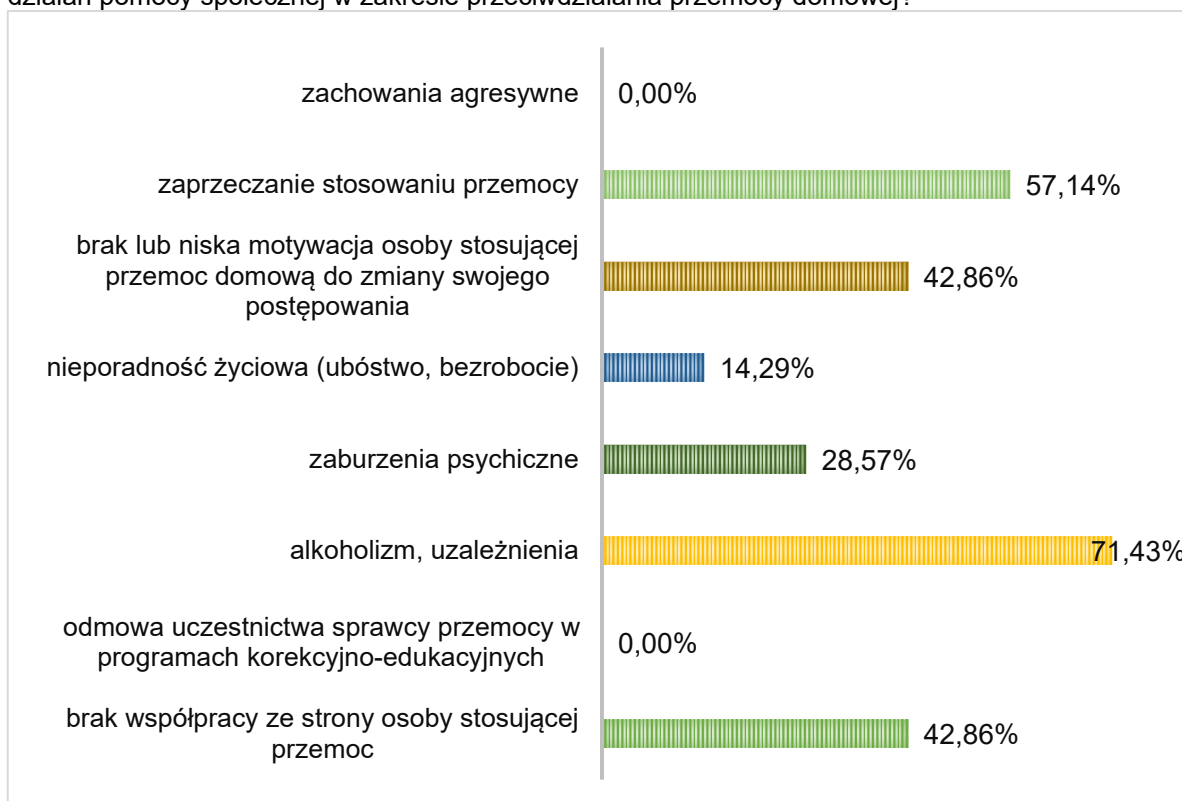

- Skuteczność podejmowanych przez instytucje pomocowe działań najczęściej ograniczana jest przez zaprzeczanie występującemu problemowi w rodzinie (ukrywanie problemu). Kolejno, pracownicy MOPS wymienili: brak współpracy ze

strony osób doświadczających przemocy domowej, strach przed osobą stosującą przemoc domową, poczucie wstydu, gdy ktoś się dowie oraz problem alkoholowy osoby doświadczającej przemocy. Pojedyncza odpowiedź wskazała na brak wiedzy osób doznających przemocy domowej na temat instytucji pomocowych.

- 50,00% ankietowanych potwierdziło, że w wyniku pandemii nasilił się problem przemocy domowej na terenie Gminy Poręba.
- Wśród czynników ograniczających skuteczność działań ze strony osób stosujących przemoc domową pracownicy MOPS wskazali przede wszystkim na uzależnienie od alkoholu oraz inne uzależnienia, a kolejno zaprzeczanie stosowaniu przemocy, brak lub niska motywacja osoby stosującej przemoc domową do zmiany swojego postępowania, brak współpracy ze strony osoby stosującej przemoc, zaburzenia psychiczne oraz nieporadność życiowa (ubóstwo, bezrobocie).

Wykres 17. Jakie czynniki ze strony osób stosujących przemoc domową obniżają skuteczność działań pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?

- Zdaniem pracowników MOPS działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej często są ograniczone ze względu na nadmierne obciążanie obowiązkami pracownika socjalnego w ramach współpracy grup diagnostyczno-pomocowych, przejmowanie odpowiedzialności za procedurę "NK" w ramach grup roboczych, niewystarczająca liczba specjalistów ds. przemocy domowej zatrudnionych w MOPS oraz skupianie się na indywidualnej pracy socjalnej.
- Wśród priorytetowych działań na rzecz ograniczania problemu przemocy domowej pracownicy MOPS wskazali na szkolenia pracowników, zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne, socjalne) oraz przekazanie zadań z tego zakresu organizacjom pozarządowym. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na supervizję pracy socjalnej oraz udzielanie kompleksowego wsparcia.
- 85,71% pracowników MOPS było zdania, że na terenie gminy warto byłoby zawiązać koalicję, porozumienie między organizacjami pozarządowymi a instytucjami ds. przeciwdziałania przemocy, a pozostałe 14,29% miało odmienne danie w tym temacie.
- Pracownicy MOPS najlepiej ocenili współpracę z GKRPA, a kolejno z Policją i Sądem Rodzinnym.
- 28,57% pracowników MOPS ocenia swój poziom wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej jako raczej wysoki, a 14,29% jako raczej niski. Kolejno, 14,29% ankietowanych oceniła swój poziom wiedzy jako zdecydowanie niski, a pozostałe 42,86% nie wiedziało jak odpowiedzieć na tak zadane pytanie.

Wykres 18. Jak ocenia Pan/Pani swój poziom wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej?

- 42,86% pracowników MOPS przyznało, iż pracownicy socjalni znają procedurę Niebieskie Karty w stopniu bardzo dobrym, a 14,29% w stopniu dobrym. Pozostałe 42,86% ankietowanych dostatecznie oceniło wiedzę pracowników socjalnych na temat procedury NK.
- 42,86% ankietowanych pracowników potwierdziło, że w ostatnim roku brali udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 85,71% ankietowanych pracowników potwierdziło chęć uczestnictwa w szkoleniach poświęconych tematyce przemocy domowej. Tematy szkoleń według pracowników powinny dotyczyć procedur interwencyjnych, etapów pracy z osobami doświadczającymi/stosującymi przemoc domową, negocjacji, skutecznych rozmów, realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych, rozwiązywania problemów/konfliktów oraz współpracy z instytucjami publicznymi w ramach przeciwdziałania przemocy. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na archiwizację dokumentów oraz superwizję.

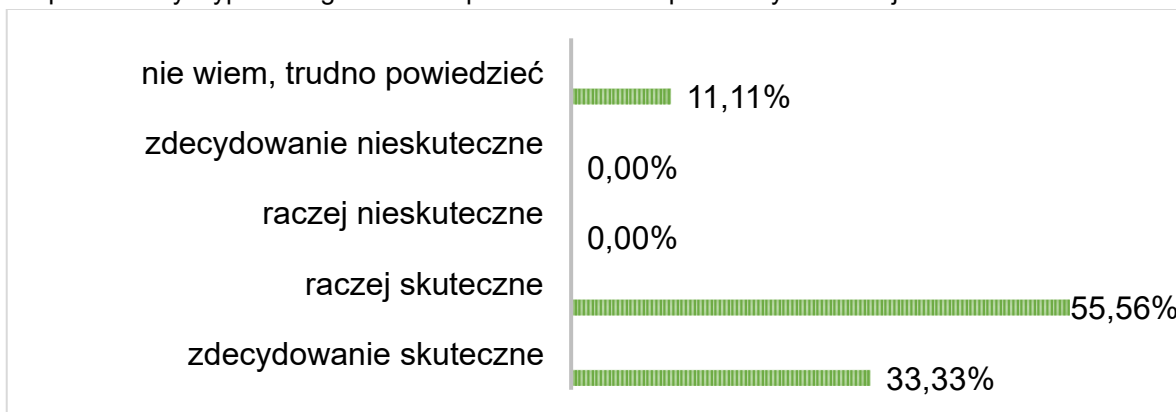
Badanie ankietowe przeprowadzone wśród członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Porębie

Grupa badawcza: 9 osób

- Najczęściej poruszanym zagadnieniem w ramach posiedzeń członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) jest występowanie przemocy na terenie gminy, w tym omawianie przypadków rodzin, co do których zachodzi podejrzenie występowania przemocy w rodzinie oraz monitoring prowadzonych spraw. Kolejno to analizowanie zadań członków zespołu/grup diagnostyczno-pomocowych oraz ustalanie planów działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy.
- Wśród zasobów organizacyjnych ZI, które podnoszą skuteczność działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej pracownicy wskazali przede wszystkim na to, iż członkowie reprezentują różne instytucje, co ułatwia kompleksowe rozwiązanie problemu przemocy domowej, zaangażowanie i profesjonalne podejście podmiotów wchodzących w skład ZI i Grup diagnostyczno-pomocowych, sprawną komunikację i przepływ informacji między członkami oraz doświadczenie we współpracy interdyscyplinarnej na rzecz osób dotkniętych przemocą domową. Pojedyncza odpowiedź wskazała również na wysokie kwalifikacje, kompetencje i doświadczenie członków ZI i Grup diagnostyczno-pomocowych.
- Skuteczność działań w zakresie ograniczania przemocy w rodzinie najczęściej ograniczona jest przez to, że dla wielu członków jest to dodatkowa funkcja zawodowa, co powoduje, że nic nie wnoszą do pracy zespołu. Kolejno ankietowani wskazali na zbiurokratyzowane i niejasne przepisy prawne, niewystarczająca liczba specjalistycznych szkoleń oraz nieodpowiednia liczba specjalistów z różnych dziedzin (zbyt mała lub zbyt duża) . Pojawiły się również pojedyncze odpowiedzi wskazujące na brak sprawnej komunikacji i szybkiego przepływu informacji pomiędzy członkami zespołu, brak wzajemnego wsparcia między członkami podczas pracy z indywidualnym przypadkiem, niewystarczające kompetencje, wiedza i doświadczenie członków, trudność w sprawnym zarządzaniu zespołem oraz zbyt częste uruchamianie procedury "NK".

- 55,56% ankietowanych oceniło raczej skutecznie działania realizowane w ramach funkcjonowania ZI na terenie Gminy Poręba na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, 33,33% oceniło jako zdecydowanie skuteczne, a 11,11% ankietowanych nie miała zdania w tym temacie.

Wykres 19. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań realizowanych w ramach funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej?

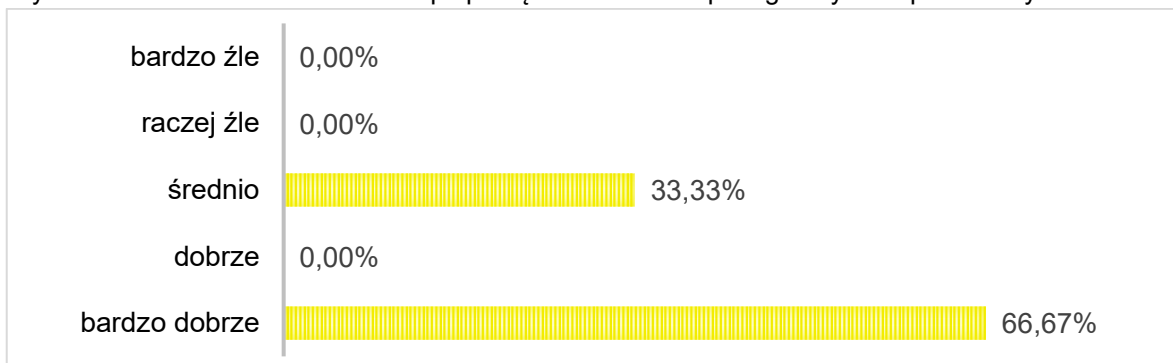

- 55,56% ankietowanych jest zdania, że Zespołowi Interdyscyplinarnemu nie jest potrzebne jest wsparcie innych podmiotów/specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Pozostałe 44,44% miało odmienne zdanie w tym temacie.
- W opinii ankietowanych, aby skuteczniej ograniczać przemoc domową należy zwiększyć czas pracy zespołu, obligatoryjnie kierować na program korekcyjne – edukacyjny oraz członkowie ZI powinni zgłaszać się z z powołania, a nie z przymusu jako kolejny obowiązek.
- 100,00% respondentów uważa, iż dostępność bezpłatnego poradnictwa psychologicznego/terapeutycznego dla osób doświadczających przemocy domowej oraz współpraca różnych podmiotów/instytucji w ramach ZI są bardzo istotne w pracy ZI na rzecz ograniczania przemocy domowej.
- 77,78% ankietowanych uważa, iż dostępność bezpłatnego poradnictwa psychologicznego/terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową i kary za stosowanie przemocy są bardzo istotne w pracy ZI na rzecz ograniczania przemocy domowej.
- 66,67% członków ZI uważa, że współpraca między różnymi ZI, funkcjonowanie Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych oraz

lokalne kampanie informacyjne nt. zjawiska przemocy domowej są bardzo istotne w pracy ZI na rzecz ograniczania przemocy domowej.

- 55,56% członków ZI uważa, że upowszechnianie informacji nt. oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy oraz dostępność programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową są bardzo istotne w pracy ZI na rzecz ograniczania przemocy domowej.
- 44,44% członków ZI uważa, że możliwość zakładania "NK" przez różne podmioty jest bardzo istotne w pracy ZI na rzecz ograniczania przemocy domowej.
- 33,33% ankietowanych zaznaczyło, iż są członkami Grup diagnostyczno-pomocowych.
- 44,44% ankietowanych oceniła swój poziom wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie jako raczej wysoki, 22,22% oceniło swój poziom wiedzy jako bardzo wysoki, a pozostałe 11,11% oceniło jako raczej niski. Pozostałe 22,22% nie wiedziało jak odpowiedzieć na tak zadane pytanie.
- 66,67% ankietowanych oceniło bardzo dobrze współpracę między członkami Grup diagnostyczno-pomocowych, natomiast 33,33% oceniło średnio.

Wykres 20. Jak ocenia Pan/Pani współpracę w ramach Grup diagnostyczno-pomocowych?

- 44,44% oceniło raczej dobrze swoją wiedzę na temat programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a kolejno 33,33% stwierdziło, że ma powierzchowną wiedzę w tym temacie. Pozostałe 22,22% oceniło bardzo dobrze swoją wiedzę na temat programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- 88,89% ankietowanych wyraziło chęć uczestnictwa w szkoleniach poświęconych tematyce przemocy domowej.

Wśród tematów, które powinny pojawić się na szkoleniach członkowie ZI wymieniali najczęściej praca z osobami doświadczającymi przemocy oraz praca z osobami stosującymi przemoc. Kolejno, ankietowani wymieniali tematy szkoleń tj. procedura „Niebieskie Karty, ochrona osób dotkniętych przemocą domową, sposoby pracy z rodzinami, u których mimo działań Zespołu nie następuje zaprzestanie przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin stosujących przemoc, mediacje rodzinne oraz programy korekcyjno-edukacyjne i programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

PODSUMOWANIE

Z analizy danych pozyskanych w trakcie badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Poręba, gdzie próba badawcza liczyła 91 osób wynika, iż łącznie 54,94% (50 osób) respondentów zna przynajmniej jedną rodzinę dotkniętą problemem przemocy. Ponadto, 41,77% (38 osób) badanych zadeklarowało, że osobiście doświadczyło przemocy. Idąc dalej, 9,89% było zdania, że można skarcić dziecko cieleśnie, jeżeli inne metody zawodzą, a 3,30% twierdzi, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Ponadto, 31,87% dopuszcza danie tzw. „klapsa” dziecku, które doprowadziło do niebezpiecznej dla siebie sytuacji.

W przypadku problemu przemocy domowej z dużym prawdopodobieństwem oczekiwać można zniekształceń płynących z niechęci do ujawniania informacji o życiu prywatnym (pytania o obecność przemocy we własnych rodzinach), czy nieznanomości funkcjonowania innych rodzin lub niechęci przekazywania takich informacji (pytania o obecność przemocy w innych rodzinach).

Należy również zaznaczyć, iż ankietowani biorący udział w badaniach, zapytani o znajomość rodzin/osób doświadczających przemocy, w ramach udzielonych odpowiedzi mogli mieć na uwadze te same przypadki dotknięte problemem przemocy domowej.

Podsumowując, badania ankietowe przeprowadzone wśród reprezentatywnej próby mieszkańców Gminy Poręba stanowią potencjalnie najbardziej interesujące źródło informacji o problemie przemocy. Z jednej strony, dają możliwość szerokiego odzwierciedlenia indywidualnych doświadczeń i znajomość zachowań innych ludzi; z drugiej zaś, wypowiedzi badanych filtrowane są przez szereg czynników, ujawniając jedynie część badanej rzeczywistości.

Przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Osoby doznające przemocy domowej często nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony osób stosujących przemoc, długich i zawiłych procedur prawnych lub też z powodu braku wiary w skuteczność działań pomocowych realizowanych przez instytucje z terenu gminy.

Podobnie jest w przypadku świadków przemocy, którzy z podobnych powodów nie decydują się na zgłoszenie zaobserwowanych aktów przemocy do odpowiednich instytucji. Prezentowane postawy mieszkańców wobec zjawiska przemocy domowej często są wynikiem panujących w społeczeństwie stereotypów. Dlatego też zalecane działania powinny skupiać się na zwiększeniu świadomości mieszkańców w zakresie problematyki przemocy domowej, poprzez organizacje różnego rodzaju spotkań informacyjnych oraz kampanii profilaktycznych.

Tabela 11. Przemoc domowa - wnioski i rekomendacje.

Przemoc domowa	
WNIOSKI	REKOMENDACJE
Przemoc domowa jest problemem bardzo złożonym i niezwykle trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy domowej nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, rodziny oraz długich i zawiłych procedur prawnych.	Należy mieć na względzie, że oficjalne statystyki nie odzwierciedlają w pełni skali i charakteru problemu przemocy domowej, dlatego, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy i ochrony osób dotkniętych przemocą należy systematycznie diagnozować problem w środowisku lokalnym.
W świadomości społecznej dość powszechnym jest posługiwanie się stereotypami, utartymi szablonami związanymi z pojęciem przemocy. Pomimo poparcia społecznego dla konieczności reagowania na przemoc, często nie znajdują potwierdzenia w ich zachowaniach. Wynika to najczęściej z przekonania, że nie należy się wtrącać w cudze sprawy rodzinne.	Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat konieczności reagowania na przemoc domową. Należy upowszechniać wśród mieszkańców znaczenie roli świadka przemocy domowej oraz form i sposobów postępowania w sytuacji zaobserwowania aktów przemocy.

Z badań wynika, że w świadomości mieszkańców pomoc w sytuacji występowania przemocy świadczą przede wszystkim podmioty: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Policja. Niski jest poziom wiedzy na temat pozostałych instytucji działających na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Należy rozpowszechniać informacje nt. instytucji i organizacji świadczących pomoc rodzinom i osobom dotkniętym problemem przemocy domowej, a także możliwościach wsparcia znajdującego się w ich ofercie. Ze względu na kluczową rolę Zespołu Interdyscyplinarnego należy informować społeczność lokalną o jego kompetencjach oraz zakresie działania.
Badania pokazują na niejednoznaczne podejście mieszkańców do stosowania kar cielesnych wobec dzieci - zdecydowana większość uczestników badania jest przeciwna takim metodom wychowawczym. Niemniej jednak 9,89% badanych mieszkańców uważa, że rodzic może uderzyć dziecko, szczególnie jeśli inne metody zawodzą, a 3,30% uważa, że rodzic może karać swoje dziecko w dowolny sposób.	Rekomenduje się podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców służących podniesieniu ich wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych (np. komunikacja z dzieckiem, rozwiązywanie konfliktów). Warto także podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą domową (np. włączanie się w kampanie ogólnopolskie, organizacja lokalnych kampanii, happeningów).

ANALIZA SWOT

W celu uzyskania pełnego obrazu systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Poręba, dokonano określenia słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń, jakie mogą się pojawić w trakcie realizacji zadań związanych z pomocą osobom dotkniętym problemem przemocy domowej.

Tabela 12. Analiza SWOT

Mocne strony
• Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie (MOPS). • Aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Porębiej. • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu. • Praca Asystenta Rodziny. • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). • Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej. • Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. • Znajomość osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej z poszczególnych instytucjach w gminie. • Wysoki poziom wiedzy i kompetencji pracowników GOPS zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. • Stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. • Sprawna współpraca GOPS z innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Słabe strony

- Dużo obowiązków związanych z przejęciem odpowiedzialności za procedurę „Niebieskie Karty” w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.
- Niedostateczna oferta pomocy specjalistycznej.
- Niski poziom wiedzy społeczeństwa na temat przemocy domowej (np. o przemocy można mówić wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele).
- Brak reakcji środowiska lokalnego na akty przemocy domowej (nie należy wtrącać się w prywatne sprawy rodziny).
- Zaprzeczanie występującemu problemowi w rodzinie (ukrywanie problemu) ze strony osób doświadczających przemocy, strach przed osobą stosującą przemoc, brak współpracy ze strony osób doświadczających przemocy domowej oraz brak wiedzy osób doznających przemocy domowej na temat instytucji pomocowych.
- Alkoholizm oraz inne uzależnienia, bądź też brak współpracy ze strony osoby stosującej przemoc, brak lub niska motywacja sprawcy przemocy do zmiany swojego postępowania oraz zaprzeczanie stosowaniu przemocy.

Szanse

- Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego obejmującego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, prawne i socjalne.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Propagowanie pozytywnych wzorców rodzinnych, w tym wychowywania dzieci bez stosowania przemocy.
- Zacieśnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zwiększenia efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- Obowiązkowy udział w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Problem alkoholizmu oraz innych uzależnień.
- Wypalenie zawodowe osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.
- Negatywny odbiór służb społecznych.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba są:

- mieszkańcy Gminy Poręba,
- osoby doświadczające przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby stosujące przemoc domową,
- świadkowie przemocy domowej,
- osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Policją,
- Placówkami oświatowymi,
- Placówkami służby zdrowia,
- Sądem Rejonowym, w tym zespołem kuratorskiej służby sądowej,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuraturą,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Urzędem Miasta,
- Organizacjami pozarządowymi.

CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udzielanie pomocy osobom jej doznającym oraz oddziaływanie na osoby je stosujące. Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach celów zadań.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działania:

- Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Poręba, w celu dostosowania poszczególnych działań do skali zjawiska,
- Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej,
- Systematyczne działania informacyjne i edukacyjne podnoszące świadomość społeczną w zakresie przyczyn i skutków przemocy oraz możliwości reagowania społeczeństwa na przypadki przemocy w rodzinie,
- Działania edukacyjne mające na celu modelowanie prawidłowych funkcji rodziny, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu umiejętności społecznych,
- Systematyczne działania profilaktyczne i edukacyjne w placówkach oświatowych,
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Zadania:

- Zbieranie aktualnych informacji na temat rozmiarów problemu przemocy domowej na terenie gminy oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, dane MOPS, ZI, placówek oświatowych, ośrodek zdrowia), stanowiących podstawę planowanych działań;

Przygotowanie corocznych sprawozdań w zakresie przemocy domowej, monitoring i ewaluacja działań zrealizowanych w ramach Programu.
Wskaźniki realizacji: liczba przeprowadzonych sprawozdań
Termin realizacji: 1 sprawozdanie na rok w okresie trwania Programu
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Prokuratura
Zadanie: Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i włączenie się w kampanie ogólnopolskie w zakresie przełamywania mitów i stereotypów na temat przemocy domowej, mechanizmów przemocy domowej, wskazywania na społeczną ich szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, promowania metod wychowywania bez użycia przemocy oraz promujących postawy społecznej odpowiedzialności za zgłaszanie aktów przemocy
Wskaźniki realizacji: liczba zrealizowanych ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030) Min. 1 kampania na 3 lata
Podmioty realizujące: Urząd Miasta, MOPS, ZI, GKRPA, Policja, Sąd Rejonowy, ośrodki zdrowia, placówki oświatowe z terenu gminy, placówki opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, lokalne media oraz inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy
Zadanie: Nawiązanie i wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi celem edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach prowadzonych działań
Wskaźniki realizacji: - liczba zrealizowanych działań, - liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym Urząd Miasta, ZI oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe,
Zadanie: Organizacja spotkań, pogadań skierowanych przede wszystkim do rodziców, w kontekście rozpoznawania zachowań przemocowych i zastępowania ich alternatywnymi, konstruktywnymi sposobami postępowania/ reagowania
Wskaźniki realizacji: • liczba podmiotów prowadzących działania profilaktyczne, • liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów, pogadań skierowanych przede wszystkim do rodziców, w kontekście rozpoznawania zachowań przemocowych i zastępowania ich alternatywnymi, konstruktywnymi sposobami postępowania/reagowania.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030) Min. 1 działanie/spotkanie na 2 lata
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe
Zadanie: Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach programów szkolnych
Wskaźniki realizacji: • liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi, • liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych, • liczba osób biorących udział w wydarzeniach.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące: Samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe
Zadanie: Wspieranie lub inicjowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych, podczas których nagłaśniano byłby problem zjawiska przemocy domowej i agresji
Wskaźniki realizacji: • liczba wydarzeń, • liczba osób biorących udział w wydarzeniach.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: Samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

- Prowadzenie kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno-pomocowe powołane do realizacji procedury „Niebieskie Karty”
- Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów i organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy ,
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej,
- Monitorowanie działań pomocowych,
- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.

Zadanie:

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych

Wskaźniki realizacji:

- liczba posiedzeń ZI,
- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.

Termin realizacji:

Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030), częstotliwość działań uzależniona od liczby zgłoszonych przypadków przemocy domowej

Podmioty realizujące:

samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, Prokuratura, organizacje pozarządowe, kuratorzy sądowi

Zadanie:

Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki: • liczba rodzin korzystających z Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej z powodu doznawania przemocy domowej, • liczba osób objętych wsparciem.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: MOPS, ZI, GKRPA
Zadanie: Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej
Wskaźniki: • liczba opracowanych materiałów informacyjnych, • liczba przekazanych broszur, ulotek, plakatów, • liczba zamieszczonych informacji na stronach internetowych UM oraz MOPS; • liczba prowadzonych gablot informacyjnych w budynkach użyteczności publicznej (np. urzędy, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia).
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, kuratorzy, organizacje pozarządowe oraz lokalne media
Zadanie: Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła
Wskaźniki: • liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące:

samorząd gminy oraz organizacje pozarządowe

Zadanie:

Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące:

samorząd gminy oraz organizacje pozarządowe

Zadanie: Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku NK, tj. liczba sporządzonych formularzy NK-A,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur NK - wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy NK-A dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK, w tym z rozgraniczeniem ze względu na przemoc: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, cyberprzemoc,
- liczba wypełnionych formularzy NK-C.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące:

MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki ochrony zdrowia, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach ZI.

Zadanie:

Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grupy wsparcia lub innych grup samopomocowych

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- liczba utworzonych grup wsparcia i grup samopomocowych,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy domowej.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: Urząd Miasta, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, kuratorzy, organizacje pozarządowe oraz inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy

Zadania:

Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba programów terapeutycznych,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba grup wsparcia i osób w nich uczestniczących,
- liczba rodzin, które zostały objęte pracą socjalną.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące: samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe

Zadanie:

W razie potrzeby podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej

Wskaźniki: • liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie schronienia, • liczba gminnych ośrodków wsparcia.
Podmioty realizujące: samorząd gminy, samorząd powiatowy, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki wsparcia
Zadanie: Zapewnienie ochrony dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową
Wskaźniki: • liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową, • liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym przedstawiciele MOPS, ochrony zdrowia
Zadanie: Monitorowanie pomocy udzielonej osobom doznającym przemocy domowej
Wskaźniki: • liczba zakończonych procedur NK, w tym ze względu na ustanie przemocy oraz brak zasadności, • liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury NK, • liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc ustała, • liczba wizyt monitorujących w związku z przemocą domową.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym MOPS, ZI

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozszerzanie ofert działań wobec osób stosujących przemoc domową realizowanych przez instytucje samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi,
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc domową nadużywających alkoholu, motywowanie do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego.

Zadanie:

Rozpowszechnianie w gminie informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

Wskaźniki:

- umieszczanie informatorów na stronach internetowych

Termin realizacji:

Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym ZI, MOPS, Prokuratura, Sąd Rejonowy

Zadanie: Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”
Wskaźniki: • liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą NK, • liczba wypełnionych formularzy NK-D, • liczba wszczętych i zakończonych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia lub umorzenie postępowania.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: MOPS, GKRPA,, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach ZI
Zadanie: Działanie i współpraca służb w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi
Wskaźniki: • liczba przekazanych organom ścigania i wymiarowi sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: MOPS, Prokuratura, zespół kuratorskiej służby sądowej.
Zadanie: Inicjowanie procedury wydawania policyjnych nakazów i zakazów dla osób stosujących przemoc domową przez pracownika socjalnego lub kuratora sądowego
Wskaźniki: • liczba wniosków o zastosowanie nakazów i zakazów.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Podmioty realizujące: MOPS, zespół kuratorskiej służby sądowej.
Zadanie: Motywowanie, informowanie, a także kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
Wskaźniki: • liczba osób stosujących przemoc domową które uczestniczyły w programach korekcyjno-edukacyjnych, • liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub program psychologiczno-terapeutyczny, • liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu wykroczenia przez osoby stosujące przemoc domową.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: ZI, MOPS, GKRPA, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Zadania: Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego przez GKRPA oraz kierowanie wniosków do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe
Wskaźniki: • łączna liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w celu objęcia osoby podejrzewanej o stosowanie przemocy leczeniem odwykowym; • liczba wniosków skierowanych z GKRPA do Sądu o objęcie osoby leczeniem odwykowym; • liczba osób zobowiązanych przez Sąd do podjęcia leczenia odwykowego.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: GKRPA, MOPS, ZI, Policja, Sąd Rejonowy

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- Zapewnienie dostępu do kursów i szkoleń pracownikom służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie:

Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.

Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia

Termin realizacji:

Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)

Zadanie:

Organizacja szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej tj. pracowników socjalnych, ZI, grup diagnostyczno-pomocowych

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. pracowników socjalnych, ZI, Grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030) Minimum 1 szkolenie na dwa lata w okresie trwania Programu
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach ZI czy GDP
Zadanie: Zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie min. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia
Wskaźniki: • liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego, • liczba zrealizowanych superwizji, • liczba osób uczestniczących w superwizji.
Termin realizacji: Działanie ciągłe w okresie trwania Programu (2026-2030)
Podmioty realizujące: samorząd gminy, w tym: MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach ZI.

Przewidywane efekty realizacji programu:

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba planuje się osiągnąć następujące efekty:

- usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy,
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających na terenie Gminy Poręba,
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy,
- poprawa dostępu do informacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w przypadku wystąpienia problemu przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc,
- podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy,
- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania przemocy domowej,
- pogłębienie wiedzy i świadomości rodziców,
- zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dla Gminy Poręba będą środki własne gminy. Zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych. Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz ochroną osób doznających przemocy domowej, związane będą z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności i zgodności prowadzonych działań z założonymi wcześniej celami, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Określone w Programie cele, działania i wskaźniki powinny być na bieżąco monitorowane i weryfikowane, z uwzględnieniem szybko zmieniającego się otoczenia zewnętrznego oraz zasobów gminy i potrzeb jej mieszkańców, co pozwoli na ewentualną modyfikację zaplanowanych działań.

Program poddawany będzie ewaluacji corocznie w terminie do końca maja danego roku w oparciu o dane przygotowane przez podmioty zaangażowane w jego realizację. Na podstawie zebranych danych statystycznych i opisowych zostanie opracowane sprawozdanie.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Raport Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, Warszawa 2019;
2. Pod red. Witkowska Paleń. A, Przemoc w rodzinie. Pomoc, interwencja, wsparcie społeczne, Tychy 2016;
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Źródła internetowe

1. <https://www.niebieskalinia.pl>;
2. <https://bdl.stat.gov.pl>.

Spis tabel

Tabela 1. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	11
Tabela 2. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej	11
Tabela 3. Procedura "Niebieskie Karty"	13
Tabela 4. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	17
Tabela 5. Liczba rodzin, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej	19
Tabela 6. Działalność GKRPA	20
Tabela 7. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej	21
Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	22
Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy	23
Tabela 10. Liczba interwencji związanych z przemocą domową	24
Tabela 11. Przemoc domowa - wnioski i rekomendacje	51
Tabela 12. Analiza SWOT	53

Spis wykresów

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2024 roku	9
---	---

Wykres 2 Jakie jest według Pana/Pani najpoważniejsze źródło występowania przemocy domowej	26
Wykres 3. Czy w przypadku zachowań przemocowych zgłosiłby/aby Pan/Pani ten fakt instytucji pomocowej?	27
Wykres 4. Jeżeli będąc ofiarą przemocy domowej nie zgłosiłby Pan/Pani tego faktu, to z jakiego powodu?	28
Wykres 5. Czy zna Pan/Pani rodziny w których według Pana/Pani stosowana jest przemoc?	28
Wykres 6. Jak Pan/Pani ocenia skuteczność działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz zwalczania przemocy domowej?	29
Wykres 7. Jak reaguje Pan/Pani na złe zachowanie dziecka?	30
Wykres 8. Czy w Pana/Pani opinii na terenie gminy występuje problem przemocy wobec dzieci w rodzinie?	31
Wykres 9. Czy rodzice mają prawo stosować kary cielesne wobec swoich dzieci, jeśli w ich przekonaniu zasłużyli sobie na to?	31
Wykres 10. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec swoich dzieci?	32
Wykres 11. Jak często zdarza się Panu/Pani użyć siły fizycznej wobec dziecka? .	32
Wykres 12. Czy są w szkole uczniowie, którzy doświadczają przemocy domowej?	34
Wykres 13. O ilu przypadkach stosowania przemocy domowej wobec ucznia słyszał Pan/Pani?	35
Wykres 14. Zidentyfikowane zjawisko przemocy domowej z reguły występuje:.....	36
Wykres 15. Czy wie Pan/Pani, jak założyć procedurę „Niebieskie Karty”?	37
Wykres 16. Jakie dostrzega Pan/Pani na terenie gminy najistotniejsze ograniczenia w zakresie podejmowania działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy domowej?	42
Wykres 17. Jakie czynniki ze strony osób stosujących przemoc domową obniżają skuteczność działań pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?	43

Wykres 18. Jak ocenia Pan/Pani swój poziom wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej?.....	44
Wykres 19. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań realizowanych w ramach funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej?.....	47
Wykres 20. Jak ocenia Pan/Pani współpracę w ramach Grup diagnostyczno-pomocowych?	48